

DARBININKAS

LVI NO. 56

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 8, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Košmariški Maskvos planai Stalino imperijai gelbėti

(sp) — Pastarosios savaitės charakteringos gandai iš Balkanų, kad Maskva griežia dantį ant ten esančių savo satelitų dėl jų tariamai susyvaravusios ištikimybės Maskvai. Tų neįtikimųjų tarpe dažnai minimos Jugoslavija, Rumunija ir Albanija, bet kartais surandama ir daugiau.

KAS JUOS TEN TRAUKIA?

— Italijos-Amerikos investoriai organizuoja kapitalus pastatyti Maskvoje 30 mil. dol. vertės su daugybe priedų modernišką viešbutį, kuris bus Rusijos nuosavybė. Vakariečiai duos tik technišką tarnybą, už kurią bus atlyginti iš viešbučio pajamų. Tokiu principu vakariečių kapitalai šioje srityje jau dirba Bukarešte, Budapešte, Zagrebe (Jugoslavija) ir Pragoje. Maskvos sutikimas tokiam sandėriui dar negautas.

— P. Korėja prekiaus su visais komunistiniais kraštais, kurie nelaiko Korėjos savo priešu. Pirmosios atsiliepė Rumunija ir Jugoslavija, su kuriomis prekybiniai ryšiai jau pradėti organizuoti. Pradėjo atsiliepti net santykiai tarp abiejų Korėjų.

Naujosios aukos budi, kad išvengtų Čekoslovakijos likimo

I šiuos reikalus daugiau šviesos neseniai bandė įnešti NYT užsienio politikos komentatorius Sulzbergeris, sutraukdamas visus gandus ir spėjimus į logišką sistemą, kurią jis pavadino Maskvos košmarišku scenarijumi. Schemos pagrindas šis: Maskva rengia ilgo bėgimo planus laimėti negincijamą komunistinio pasaulio kontrolę sunaikinant Kinijos režimą Rytuose ir pajungiant savo kontrolei visus marksizmo eretikus Vakaruose. Aišku, kad niekas tų planų nėra matęs, tačiau esą turima pakankamai netiesioginių duomenų tai akisčiai ramstyti.

Pirma, Rusija kasdien stiprina savo karinę mašiną prie Kinijos sienų tokiu tempu ir kiekiu, kad veiksmas ten galėtų prasidėti maždaug už penkiu metų. Ilgesnis laukimas esąs pavojingas, nes Kinija gali sustiprėti atominiais ginklais, tuo tarpu kai Maskva operacijoje prieš Kiniją norėtų jų išvengti. Tokios operacijos metu Maskva savo atominius ginklus norėtų laikyti nukreiptus prieš

Ameriką, kad ši ko nors blogo neužsimanytų Rusijai padaryti iš kitos pusės.

Šitą prielaidą laikant realia, lengvai paaiškinamas Pekino apsisprendimas suartėti su Washingtonu.

Antra, labai jau stipriai tikima, kad Kremliaus vadovai planuoja Jugoslavijos, Rumunijos ir Albanijos erezijų sunaikinimą. Jos daug pavojingesnės už kiniskas. Tik kada bus pailankios sąlygos?

Pirmas signalas galėtų būti Jugoslavijos Tito mirtis. Manoma, kad, jam mirus, ten ir dabar besipaušančios bent 10 didesnių ir mažesnių tautinių grupių, Maskvai slaptai padedant, lengvai atsidurtų civilinio karo stovy. Ta proga Maskva eretikus pakeistų savo enkavedistais greitai ir švariai. Maskva, vėl dominuotų erdve ir šiaurės rytus nuo Graikijos, kurią Stalinas sąmoningai ištraukė

Rooseveltui ir Churchillui iš panosės gabiai apgindamas savo karinius planus paskutini karo etapą Europoje prieš Vokietiją planuojant. Jugoslavija sutvarkius, manoma, nebeatsilaikytų nė Rumunija, nė Albanija. Taip būtų sunaikintos Maskvai nenaudingos erezijos Europoje.

Numatomos aukos šiandien tyliai jau ieško geresnių santykių su Europa ir Washingtonu. Tito neseniai priėmė prezidentą Nixoną, dabar pats greit atvyks į Washingtoną. Rumunija artėja su Amerika ne dienomis, bet valandomis. Albanija sutvarkė visus ginčus su kaimynais ir užmezgė visus galimus santykius.

Kas Maskvą drąsina tikėtis, kad avantiūros metu Washingtonas ir ši kartą nekludys, kaip jis nieko nedarė grobiant Čekoslovakiją? Nėra kito motyvo, kaip tik įsitikinimas, kad

Amerika nedrįs lįsti į Rusijos įtakos sferą.

Už šią šmėklą yra kita didesnė. Mat, Maskva neturi pakankamai technologijos patenkinti ir savo krašto ir R. Europos satelitų visų reikalavimų. Todėl ir tariamai lojalūs satelitai darosi neramūs, ieško prekybinių ryšių ir technologijos Vakaruose. Spėjama, kad karinei avantiūrai parengti reikės panaudoti visus turimus resursus, todėl jų nebeliks nė Sovietų civilinių gyventojų reikams, nė komunistams Europoje. Tai didins neramumą ir dar labiau drams santykius su satelitais.

Šiandien Maskva tos dilemos negali išspręsti. Bet yra dar tokių, kurie linkę manyti, kad Maskva taip labai padėties su satelitais blogėjimo bijo, kad aną eretikų sunaikinimo aferą gali suorganizuoti. Ir šis greičiau psichologinis elementas pradeda labai bauginti visus, kurie mano būsią tos spėjamos bėprotystės taikinius.

BERLYNO SUTARTYS PASIRAŠYTOS

Papildomi vokiečių pasitarimai bus ilgi

(sp) — Nors dokumentų vertimam į vokiečių kalbą prireikė vienos dienos daugiau, negu buvo numatyta, bet Keturių susitarimas dėl V. Berlyno netrukdomo susisiekimo su V. Vokietija ir berlyniečių kelionių į komunistinio režimo sritis pasirašytas be naujų susikirtimų. Tas susitarimas yra politinis fenomenas, pranašaujantis Rytų-Vakarų atlydį. Niekas to nebūtų galėjęs tikėtis prieš trejus metus, kada Maskva su keliais išprievartautais satelitais grobė Čekoslovakiją, apstulbusiems Nato nariams beviltiškai žiopsant.

Keturiems susitarimo signalams ir kiekvienai suskaldytos Vokietijos pusei susitarimas pradaro duris siekti Europoje savo užplanuotų tikslų. Ir tai pasiekta be esminių nuolaidų. Taip atsitinka tada, kada sutampa derybininkų esminiai politiniai, strateginiai ir ekonominiai interesai.

Didiesiems pasirašius, prasidės antroji stadija pasitarimų, kuriuos ves abiejų Vokietijų ir abiejų Berlynų atstovai. Jie turės surašyti susitarimo vykdymo taisykles — kaip žmonės ir prekės visomis susisiekimo priemonėmis turės pasiekti V. Berlyną per R. Vokietijos teritoriją, kaip susisieks viena Berlyno dalis su kita. Tas pasitarimas gali trukti kelis mėnesius, jį gali nudelsti R. Vokietija.

Didesniems pasirašius, prasidės antroji stadija pasitarimų, kuriuos ves abiejų Vokietijų ir abiejų Berlynų atstovai. Jie turės surašyti susitarimo vykdymo taisykles — kaip žmonės ir prekės visomis susisiekimo priemonėmis turės pasiekti V. Berlyną per R. Vokietijos teritoriją, kaip susisieks viena Berlyno dalis su kita. Tas pasitarimas gali trukti kelis mėnesius, jį gali nudelsti R. Vokietija.

Vakarų saugumo interesai susitarimu nepaliejami, bet abiejų Berlynų žmonėms gyvenimas pasidarys saugesnis ir žmoniškesnis, vokiečių susivienijimo viltys sustiprės, nes tai yra visų vokiečių, o ne režimo laimėjimas.

Pliusai Maskvos pusėje: viltis sulaukti Maskvos ir Varšuvos sutarčių su V. Vokietija ratifikavimo, Europos saugumo konferencijos ir geresnio klimato dėl strateginių ginklų apribojimo.

Prisimintina, kad tai pirmas svarbus antihitlerinės sąjungos narių susitarimas Europoje po Austrijos sutarties, padarytos prieš 16 metų. Jo atsiradimo svarbiausioji priežastis yra besidaranti Pekino-Washingtono ašis. Ir žymiai pasikeitusios sąlygos, kurios nebeleidžia Maskvai laimėti visko, ko ji tik užsimano. Prie tokios padėties galėjo prieiti vakariečiai tik per Nato pakto politikos nuoseklų vykdymą.

PO TITO VĖL REIKALINGAS TITO

Belgradas. — Kas po mariošalo Tito? Po Tito, kad ir nenorėdama, turėjo pasilikti tas pats Tito, nors daugiau kaip metai buvo apsisprendęs išvirsinti pasitraukti ir patarė partijos vadovybei tuo susirūpinti. Bet išėjo taip, kad Tito vėl turėjo pasilikti. Jis vėl išrinktas prezidentu naujam terminui.

Centrinė partijos vadovybė, paties Tito iniciatyva, apsisprendė už kolektyvinę prezidentūrą, kad visi tautiniai, ūkiniai ir kultūriniai interesai šiam organe būtų atstovaujami. Po ilgų svarstymų ir redagavimų šitas reikalas buvo įteisintas federacijos konstitucijoje. To kolektyvinio prezidento sudėtis — 22 asmenys.

Teisiškai tą reikalą tvarkant daug kliūčių neatsirado, bet kai visi pradėjo vėliau galvoti apie tai, kaip tas reikalas gali pasireikšti gyvenimo praktikoje, prasidėjo ne tik abejonės, bet ir barniai, atgijo senos neapykantos, patirtos praityje skriaudos, atsivėrė senos žaizdos, kurios kraujavo prieškariniais laikais.

Svarbiausia bėdos šaknis yra ta, kad Jugoslavijos federaciją sudaro 6 autonominės respublikos ir dvi autonominės apygardos, kuriose gyvena mažiausiai dešimt tautinių grupių (tik dvi labai mažos), skirtingos savo istorija, kalba, papročiais, religija, kultūriniai ir ūkiniai išsivystymu. Skaiciumi ir daug kuo kitu vyrauja serbų ir kroatų tautos. Iki II pasaulinio karo Jugoslavijoje valdė serbiška ir pravoslaviška karalių dinastija, todėl serbams teko viskas. kitiems tik trupiniai. Net Jugoslavijos valstybė kuriant po I pasaulinio karo kroatams pažadėta autonomija nebuvo duota. Serbų dominacijos šmėkla šiandien ir vėl keliauja per Jugoslaviją, kurią Tito nori matyti draugiškai ir broliškai su gyvenančia federacija. Jis nenori matyti savo svajonę sugriautą.

Bet manoma, kad taip gali atsitikti, jeigu jis dabar būtų užsispyręs iš vadovybės pasitraukti. Todėl visi sutarė ir prašė jį dar kuriam laikui pasilikti, nes jų tarpe jis vienintelis, turįs didžiausią autoritetą viduje ir užsienyje. Jo apsisprendimai dar pasilikti lėmė ir gandai apie tokius Maskvos planus, apie tokius Maskvos planus, apie kuriuos rašoma šiame puslapy.

Maršalas Broz-Tito

Kinija ir Japonija pradėjo derybas

Svarbaus japono valstybininko ir dabartinės vyriausybės patarėjo mirtis buvo gera proga Pekinui pasiūsti savo diplomatai Japonijon dėl būsimų santykių tyliai pasitarti. Juk Pekino vadai žino, kad dabartinės jų kalbos, ryšium su prezidento Nixono vizitu, apie Tokio-Washingtono samokslą apginkluoti Japoniją ir šios pastarosios "planus" pasigrobtai Taiwaną yra tik vaikiškas bandymas pateisinti artėjimą su Washingtonu.

Tas Pekino atstovas buvo ne kas kitas, kaip buv. ambasadorius Lenkijoje Wang Kuo-chuan, ten vedęs visus slapčius pasitarimus su JAV ambasadoriumi. Pats faktas, kad jis išbuvo Japonijoje daugiau kaip dvi savaites, liudija apie jo atvykimo tikslą.

Pekinas neturi diplomatinio santykių su Japonija, bet turi šokių tokių prekybinių ryšių, kurie prieš diplomatat atvykimą buvo pagerinti dviem mėnesiais: pirm laiko pratęstas esąs prekybinis susitarimas ir Japonijos prekybos misijai Pekine leista padvigubinti savo personalą. Šitos, iš pažūros

mažos, bet reikšmingos atmainos išvyko tytomis per labai trumpą laiką. Ir nežiūrint to, kad Japonija jau oficialiai paskelbė remianti dviejų Kinijų J. Tautos palikimo politiką.

Nujautimas?

Bernas. — Šveicarijos vyriausybė pripažino S. Vietnamą ir užmegs diplomatinis santykius. Paskata tai padaryti esąs Šveicarijos vyriausybės noras vaidinti kai kurį vaidmenį likviduojant Vietnamo karą. Iš daugelio vietų rodosi ženklai, kad Vietnamo karas likviduojamas gal net keliose vietose. Ir tai rodo, kad savaitiniai kariaujančių susitikinėjimai Paryžiuje yra tik priemonė laikui laimėti. Ir vieta paskelbti kokiame nors svarbiame susitarime, kuris bus visai kur kitur sutartas.

— Jugoslavijoje atkastos liekanos romėnų miesto, avarų antplūdžio metu sugriauto prieš pusantrą tūkstantio metų. Tada miestas vadinosi Sirmium, dabar tos vietovės vardas Sremska Mitrovica. Prieš tapdamas imperatoriumi, esąs prekybinis susitarimas ir Japonijos prekybos misijai Pekine leista padvigubinti savo personalą. Šitos, iš pažūros

— San Francisco kinai nuėjo į Vyr. Teismą prašyti panaikinti federalinio teismo nutarimą vežioti jų vaikus į kitas mokyklas rasinės integracijos tikslais. Jie mano, kad nutarimas laužo konstituciją, nes tą priemonę taikant bus sugriautas jų kultūrinis gyvenimas ir jų mokyklos. Kinų vaikai sudaro tame mieste 23 proc. pradžios mokyklos mokinių.

Korėjos pradeda dialogą

Panmunjom. — Šiame Korėjos kaimelyje, kur buvo pasirašytos Korėjos karo paliaubos ir kur renkasi posėdžių karo paliaubų priežiūros komisija, susitiko pirmą kartą po karo abiejų Korėjų Raudonųjų Kryžių atstovai. Iniciatorius buvo P. Korėjos Raud. Kryžius, pasiūlęs susirinkti ir pradėti pasitarimus dėl karo išskirtų šeimų sujungimo. Susitikimas buvo labai daugšakas, susitarta organizuoti specialią konferenciją tam klausimui aptarti ir sutvarkyti. Šiauriečiai palinkėjo, kad tai būtų suskaldytos Korėjos susijungimo pradžia. Nejaugi ir S. Korėjos diktatorius keičia senąją taktiką ryšium su Amerikos — Kinijos bandymais pradėti draugiškiau gyventi?

SURAŠOMI KINŲ NUSIKALTIMAI

Maskva. — Kom. Kinija vis dar nenuveina nuo Maskvos spaudos puslapių. Atrodo, kad su ilgais paaiškinimais registruojami visi nesantaikos taškai ir daromas santykių su Kinija balansas: vienoje pusėje Maskvos politika piešiama gražiomis, taikingomis, draugiškomis spalvomis, gi Kinijos paskutiniųjų dviejų metų politika vaizduojama nepaprastai juodai. Paskutinis dokumentuojamas klausimas yra ginčai dėl sienų ir tuo reikalu Pekine jau antri metai vykstančios derybos.

Nepaprastai ilgas rašinys Izvestijose kaltinimus sutraukiančiose išvadose yra tiesiog sensacingas. Teigiama, kad Sovietų delegacija sienų ištaisymo reikalu įteikusi Pekinui labai konstruktyvius pasiūlymus, patenkančius abiejų pusių valstybinių interesus, bet Pekinas juos atmetęs be jokių diskusijų. Ir tai esą todėl, kad šito reikalo sutvarkymu Pekinas nenoris susirūšti rankų ir tuo būdu netekti preteksto kaltinti Sovietų S-gą išgalvotais nusikaltimais. Todėl Pekinas dabar mezgąs draugiškus ryšius su visais tais, kurie nėra Sovietų draugai. "Dabar Pekino antisovietiškas yra pinigais, kuriu perkamas imperialistų draugiškumas" — rašo anoniminis autorius.

Kinų vadai dabar visiems saka, kad Sovietų S-ga yra jų priešas. Kadangi tavo priešo priešas jau gali pasidaryti tavo sąjungininkais, tai šituo ir žaidžia kinai, už savo antisovietiskumą prašydami iš Vakarų ir Japonijos ūkinės pagalbos bei bendradarbiavimo. Ir viso to žaidimo tikslas esąs tik vienas — tapti centre pasaulio galybe. Įdomu pabrėžti, kad tokiu pobūdžio kasdien besirodantiuose rašiniuose nebemašomos Amerikos vardas — visi smūgiai skiriami vienai Kinijai.

— New Yorko loterijos traukimai nuo sausio 5 vyks ne kartą per mėnesį, bet kiekvieną savaitę. Bilietas kaštuos tik 50 centų. Tokia yra New Jersey loterija, kuri pajėgia surinkti daugiau pinigų negu New Yorko. Savaitinė loterija už kiekvieną milijoną parduotų bilietų bus 10,000 laimėjimų, kurių didžiausias bus 50,000 dol., mažiausias 50 dol. Paliekamas dar 3 dol. vertės bilietas ir 1 mil. dol. laimėjimas.

Leiskite vaikus

ŠEŠTADIENINĘ
MOKYKLĄ!

Kandidatas raudonai skrybėlei

Lietuvių kunigo legenda Kolumbijoje (8)

Paskutinį vakarą dar sušnekom su Matučiu įvairiais klausimais, ir kai sustojom ties Lietuvos ateitim, jis pareiškė:

— Lietuva atsikels, kai rusai susipeš su amerikiečiais ar kinais. Geruoliu rusai neleis prisikelti Lietuvai. Aš manau, Rusija subirs — liks maža Rusija, labai maža. Atsiskirs Ukraina, Sibiras, Pabaltijys... Lietuviai niekad gerai nežūrėjo ir rusus ir lenkus. Geriau į vokiečius.

Matutis ištraukė iš staltiesės telegramą ir man pakišo.

— Mums reikia budėti. Sovietai pernai bandė intervienuoti Kolumbijos vyriausybę, kad uždarytų lietuvių konsulatą. Parašiau vienam senatoriui, kad nueitų pas užsienio reikalų ministrą ir sulaukėtytų jį nuo tokio žingsnio. Už poros dienų gavau šią telegramą su tekstu: "Nuečiau ir padariau, kaip prašėte!"

Matutis buvo asmeniškai daug prisidėjęs, kad lietuviai gautų Kolumbijoje savo konsulatą. Jis dalyvavo ir keturių asmenų komitete, kuris rūpinosi lietuvių imigrantais Kolumbijoje.

Matutis nesipasakojo man apie savo šeimos narius, likusius Lietuvoje. Tik prasiarė, kad abi seserys žuvusios karo metu. Pasirodo, viena jų jam rašydavo laiškus ligi karo, informuodavo apie kitus namiešius. Karui pasibaigus, atrodo, ryšiai vėl atsinaujins. Tačiau jokių žinių jis nebegavo. Būdamas JAV, 1947 jis bandė per įvairias įstaigas gauti kokių nors žinių apie savo artimuosius, bet nieko nesužinojo. Pagaliau kiti giminės pranešė, kad Matučio šeima buvo sunaikinta. Taip daugelio lietuvių tragedija palietė ir jį, ir jis dabar, kaip kiti tautiečiai, savo kraują jaučia, kas yra sovietai ir jų nesama tautos "laisvė".

Vertas kardinolo kepurės
— Sakykit, kas Jūsų darbo sėkmės paslaptis? — bandžiau provokuoti. — Paprasčiau sakant, raktas — kur jis slypi? Matutis šypsojosi.

— Pasiruošimas įvairiuose kraštuose, susidūrimas su skirtingom kultūrom?

Matutis tylėjo ir šypsojosi.

— Jūsų žemaitiškas patvarumas, gal užsipyrimas gerąja prasme, o gal opozicija iš saviečių, kuri kartais verčia padvigubinti jėgas gerąja kryptimi?

— Tiesiogiai Jums negaliu atsakyti, — atsiliepė Matutis.

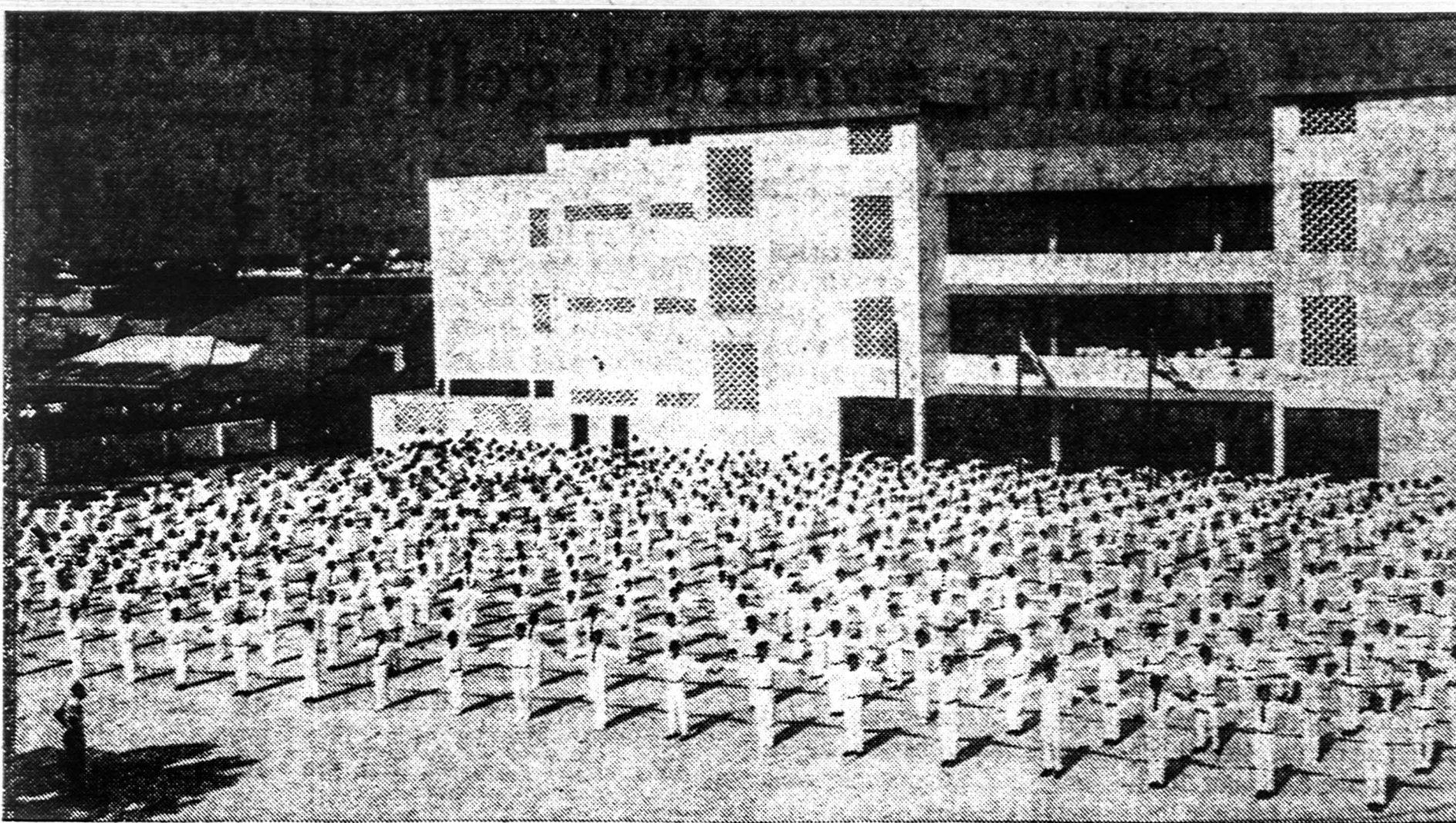
— Tiek aišku, kad, žmogiškai žiūrint, niekada nebūčiau galėjęs to padaryti, ką padariau.

Taip ir liko neatsakyta, nors kartu ir daug pasakyta. Gau-

STASYS YLA

damas ordina, Matutis buvo sakęs, kad nepriskiria nuopelnų sau, o socialinei saleziečių kongregacijos dvasiai, kolumbiečių

riteriškumui ir barranquilliečių dosnumui. Bet vienas laikraštis, *Diario del Caribe*, prasiarė: "Tokie darbai — tai Sv. Roko klebono charakteristika". Toj Matučio charakteristikoj,

Parapinės mokyklos berniukai sportuoja. Užpakalyje trijų aukštų mokykla, suprojektuota arch. J. Pikiulingio. Mokykla pastatyta kun. S. Matučio rūpesčiu.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS:

KO NORI AMERIKOS JUODIEJI KATALIKAI

Detroito universitete rugpiūčio antrą pusę buvo Amerikos juodųjų katalikų pasauliečių konvencija. Dalyvių buvo apie 1,600. Tarp priimtų rezoliucijų žymėtinios:

— sudaryti komisiją, kuri studijuotų liturgiją juodiesiems katalikams;

— rūpintis, kad Washingtono "arkivyskupui O'Boyle išeinant į pensiją (jam jau 75 metai) būtų paskirtas juodasis arkivyskupas, atsižvelgiant į juodųjų gyventojų didelę persvarą sostinėje;

— sudaryti centrą, kuris treniruotų juoduosius kunigus ir kandidatus į juos.

Buvo reikiamas taip pat stiprus balsas, kad juodieji katalikai turėtų tiesioginį ryšį su Roma.

Konvencijos leidyne pagerbta Angela Y. Davis, "kurios pasiaukojanti meilė juodiesiems iškėpė ir palaiko mus kovoje už visuotinį visų tautų visame pasauly išsilaisvinimą".

Toje kovoje konvencija reiskė solidarumą su visais kovojančiais juodaisiais, kurių Amerikoje esą 22,3 milijonai, o juodųjų katalikų tik 800,000.

Konvencija pradėta Detroito arkiv. kard. Dearden sveikinimu. Baigta — koncelebruotom pamaldom, kuriose maldavo "Dangaus Tėvą, kad jis su-

teiktų mum tokią pat meilę, kokią parodė Jo sūnūs — Jėzus Kristus, Martin Lutheris, Malcolm X savo kentėjimais ir mirtimi".

Nixonas už paramą privatinėm mokyklom

Kolumbo Vyčių konvencijoje Waldorf Astorijoje kard. Cooke aštriai šmėrkė vyr. teismo sprendimą dėl paramos mokyklom, vadindamas jį "neišmintingu ir diskriminuojančiu". Konvencijoje dalyvavęs prezidentas Nixonas pareiškė, kad jis asmeniškai solidarizuojasi su kardinolo mintim. Jam buvo sukeltos ovacijos. (Tą pat vakarą televizijos komentatoriaus aiškino, kad prezidentas tai daręs politiniais sumetimais prieš 1972 rinkimus. Bet lygia teise galima aiškinti, kad prezidentas Nixonas asmeniškai kitaip galvoja, nes jis yra priverstas viešai veikti, būdamas "captive" to vadinamo "establishment", kuris apsedęs institucijas, diktuojančias politikos kryptį).

— Nat. Cath. Register rugp. 22 išidėjo NC santrauką Londono "Times" Maskvos korespondento David Bonavia straipsnio, kuriame rašoma, kad Lietuva, ypatingai jos sostinė Vilnius, tebėra katalikybės tvirtovė Sovietų Sąjungos viduje. Vilniuje veikianti bent vie-

na ortodoksų bažnyčia ir penkios katalikų. Kitos paverstos sandėliais, ateizmo muziejum, salėm ir kt.

Italisko kunigo ir komunisto rungtynės

Don Camillo, itališkios parapijos klebonas, ir jo oponentas Peppone, komunistas pagarsėjo knygose ir filmuose. Bet Camillo ir Peppone varžybos tebesiames ir kasdieniniame gyvenime.

Siaurės Italijoje Ferrare di

LIETUVOJE

Lietuviai laimėtojai — mene, sporte

Šią vasarą visa eilė lietuvių pasizymėjo meno srity ir sporte.

Vilniuje birželio 17 Sovietų Sąjungos M. Glinkos vokalisto penktame konkurse dalyvavo šeši lietuviai dainininkai: Vidutis Bakis, Genovaitė Jasūnaitė, Monika Danguolė Juodkaitė, Giedrė Marija Kaukaitė, Regina Maciūtė ir Juozas Malikonis. Pirmąją premiją laimėjo lietuvaitė Giedrė Kaukaitė (g. 1943 m.). Iš šešių lietuvių dainininkų penki buvo praeję ir konkurso II turą.

Birželio mėn. Vilniaus "Varpo" choras laimėjo pirmąją vietą tarptautiniame konkurse Italijoje, vėliau dalyvavo Anglijoje, Langolen mieste, tarpt. chorų konkurse. Choriui vadovauja Adolfas Krogertas.

Madride Europos bokso pirmenybėse birželio 19 finalinėse rungtynėse dėl čempiono vardo laimėjo ir Europos čempionu tapo kaunietis boksinkininkas Juozas Juocevičius. Jis nugalėjo rumuną boksinkininką A. Nastase. Salia Juocevičiaus finalinėse varžybose dar rungsi trys sovietų boksinkininkai — iš Maskvos, Volgogrado ir Orenburgo.

Lietuviai, priversti atstovauti Sovietų Sąjungai, tokiose pirmenybėse dalyvauja nuo 1953 ir beveik visuomet yra laimėję. 1953 ir 1955 čempionu buvo kaunietis A. Socikas, 1955 m. pirmenybėse dalyvavo kaunietis R. Murauskas. Vėliau čempiono vardą buvo iškovojęs A. Sociko auklėtinis Ričardas Tamulis (1961, 1963 ir 1965). Dar daugiau sėkmės turėjo vilnietis Danas Pozniakas — 1963 jis buvo gavęs sidabro medalį, o 1965, 1967 ir 1969 — aukso medalius.

atrodo, slypi šie bruožai: geras planavimas ir vykdymas, didelis darbštumas, geras būdas komunuoti su žmonėmis, plati orientacija ir neabejotinai didelė žmonių meilė. Be to, gudrumas, kaip buvo sakęs Nieto, ir kartu paprastumas (Evangelijos iškeltas ir patiriamas derinys). Kas dar krito į akis, tai orumas. Visa laikysena aristokratiškai didinga, nors kartu labai natūrali: nieko dirbtina, išpūsta ar retušuota. Vado asmenybės originalas, ne kopija, ne imitacija. Pakelta galva, bet neapsvaigusi pasisekimu, laimėtu pripažinimu, aukštu visuomenės ir valstybės įvertinimu. Visa išvaizda lyg hierarcho, ku taip ir prašytusi violetinės ar raudonos kepurės.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. S. SHALINS-BALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 9-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MA 627-2512. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 187 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių Istaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax upildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 5 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KĘPKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pokyliams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, malštos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikit ir įstikinsit!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (galų vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — angli kalba, per Seton Hall Univ. radioj. stotį. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir angli kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTGL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Vuclus, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radioj. valandėlė nauju laikui WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuvių Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK: PER MAŽAI APSIDRAUDĘS

VER DAUG APSIDRAUDĘS

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522

SKAMBINK LITUI!

Į New Yorką buvo atvykęs Brazilskų advokatas iš Turkijos pasikalbėti bylos reikalais. Nuotr. iš k.: I-je eilėje: V. Sidziuskas — Liet. Laisvės komiteto pirm., A. Simutis — Lietuvos gen. konsulas, svečias — advokatas Yardimci, dr. K. Valiūnas — Vliko pirm., dr. K. Bobelis — Alto pirmininkas; stovi: R. Kezys — Vliko valdybos sekretorius, dr. B. Nemickas — Vliko vicepirm., J. Audėnas — Vliko vicepirm., J. Valaitis — Vliko išdininkas. Nuotr. L. Tamošaičio

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
PUBLISHED semi-weekly except holiday weeks and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiškai ir korespondencija redakcijai turi būti adresuojami tik Lietuvos Respublikos ir Lietuvos Respublikos piliečių, kurie gyvena užsienyje, adresu. Pildyti laiškai ir korespondencija redakcijai turi būti adresuojami tik Lietuvos Respublikos ir Lietuvos Respublikos piliečių, kurie gyvena užsienyje, adresu.

Bendruomenės mėnuo —
kuo jis džiugina

JAV LB centro valdyba rugsėjį paskelbė "bendruomenės mėnesiu". Tai skatina pasidaryti ar bendruomenę auga. O ji auga tada, kai auga ryšiai tarp lietuvių; kai auga vienas kito supratimas; kai auga lietuvių veržlumas į pažangą; kai lietuvių darbai daros pastebimi ir jų individualus charakteris pageriamas visos Amerikos margumyne.

Ar auga?

★

Atsakyti norim teigiamai, stebėdami eilę šios vasaros reikišnių, kuriuos galima vertinti kaip žiežirbas, spindulius lietuviškame gyvenime. Keletas jų:

— Lietuvos Vyčių seimas — didžiausias vyčių veikėjas — šiemet buvo naujesnis ir veržlesnis dvasios. Jis reikė Vyčių ryši su visa lietuviška bendruomene ne tik tuo, kad Vyčiai yra lietuviškos dvasios. Vyčiai pasiryžo būti ir lietuviškos kalbos. Pasiryžo megzti ryšius su lotynų Amerikos tokiais pat lietuvišiais.

Šią nuotaiką Vyčių vadai vertino kaip naujo veikimo aušrą.

— Kunigų Vienybės seime pripažinta, kad jos paskutinė valdyba parodė daugiausia aktyvumo. Ją paliko ir toliau. Tik vietoj velionies kun. Jutkevičiaus pirmininku išrinko kun. Albertą Kontautą. Naujas pirmininkas iš Bostono, buvęs Vyčių dvasios vadas, pažangus ir paslaugus veikloje, ginięs šiam krašte. Toks parinkimas rodo, kad tarp kunigų ateivių ir čiginių nėra prarajos.

— Jaunimo tarpe dėmesio verti jaunimo atstovų (J. Oniūno ir E. Girdausko) žodžiai, kuriais jie Kunigų V-bės seime apibūdino augančią naują kartą. Anot jų, tai "Ylos generacija". Si generacija sistemingai paruošiuose kursuose, ku-

riem iniciatyvos daugiausia parodė kun. St. Yla, giliai įsisąmonino savus principus; suprato save, savo aplinką; suprato, kas toje aplinkoje gera ir pasisavintina, kas tėra vengtini klystkeliai. Tuo kritiku galvojimu ši karta jau yra naujesnė už ankstesnę.

— Jaunimo ryšiai su lietuvišiais kituose kontinentuose stiprėjo. Iš Europos lietuviškųjų studijų savaitės rašo, kad Amerikos lietuviškas jaunimas ten įvertinamas su simpatija ir respektu, jei visi yra tokie, kaip dalyvavę jų atstovai (Naičytė, Oniūnas).

— Jaunimas Chicagoje tebedega Simo Kudirkos dvasia ir po Kudirkos kalbos teisme jie užsimojo rengti simpoziumą tuo reikalu.

S. Kudirkos reikalu prašėko ir Vyčių seimas. Jie kreipėsi į prezidentą Nixoną; esą Amerikos garbei atstatyti neužtenka pareiškimo, jog "daugiau taip nebus" — reikia pastangų, kad Kudirka ir jo šeima būtų išleisti į laisvąjį pasaulį.

— Lietuvos laisvės reikalais naujos iniciatyvos parodė New Jersey. Alto skyrius ir Bendruomenės apygarda sutarė sudaryti "Jungtinį Lietuvos reikalų komitetą". Jo uždavinys sekti vietoje Lietuvos reikalus ir vietoje organizuoti ir juos reaguoti.

Kai "viršūnės" tariaisi ar svarsto tartin dėl bendro darbo, čia New Jersey "apačios" parodė, kad dalykai gali būti paprastai padaryti, kai yra gera valia.

(Bendruomenės valdybos paraginimas apylinkėm steigti Lietuvos reikalų komitetus ir bendradarbiauti su Vyčiais susilaukė kai kurioje spaudoje priekaišto — kam pasisavino Vyčių vartotą vardą. Toks prie-

(mukelta į 8 psl.)

Lietuvos jaunimas dirba Urale, Altajuj, Lenkijoj ir kitur

Lietuvoje paskelbtas duomenimis ("Tiesa", rugp. 11) įvairiose Sovietų Sąjungos respublikose šią vasarą dirba 620 Lietuvos jaunimo — studentų. Jie vadinami "Lietuvos pasiuntiniais". 275 akademinių jaunimo atstovai dirba ir "ilsisi" Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Rytų Vokietijoje. Pačioje Lietuvoje veikia 113 jaunimo "darbo ir poilsio stovyklų". Visi stovyklautojai atliks darbų už keturis milijonus rublių.

Okup. Lietuvos studentai šią vasarą, kaip ir kiekvienais metais, siunčiami statybų ir kt. darbams ir pačius tolimiausius Sovietų Sąjungos užkampius. "Komj. Tiesa" rugp. 3 ir kitomis dienomis paskelbė tu dirbančių studentų išpūdžius.

Dirbame Altajuje — rašo studentas B. Čekanauskas. Darbas — šešias dienas per savaitę ir kepinant karštai stepių saulei ir plaupiant šaltam lietuviui... Poilsio dieną vyksta koncertai, draugystės vakarai, sportinės varžybos. Studentai lieja pamatus Altajaus gyvenamajam namam. Vilniaus inžinerinio instituto studentai privalo statyti vištėd. Žemės ūkio akademijos Kaune studentai — klubas, Vilniaus universiteto auklėtiniai — sūrio cechą pieno gamyklai.

Visur esanti linksma nuotaika, bet... vis dažniau laisakai rašomi ir namus ir nekantriai laukiama atsakymų. Nusibosta mušti įkyrius uodus ir studentai vis labiau prisimena Lietuvą.

Ties Kamos upe, netoli Naberežnėje Čelny miesto, automobilių gamyklos statybos darbuose pilna jaunimo iš įvairių Sovietų Sąjungos užkampių. Liepos pabaigoje ten dirbo 2,800 jaunuolių ir jų tarpe buvo ir Lietuvos studentų.

Savo išpūdžioose ("Komj. Tiesa", rugp. 4) jie pasakoja — esą nusivylę, nes tikėjosi gyventi studentų miestelyje. Vietiniai lietuviai kaimynai — Udmurtijos studentai iš Iževsko. Lietuviai keikiasi, nes, esą, "lietus ir lietus, net ir vietiniai gyventojai neprisimena tokių orų". Lietuviam teko draugauti su Iževsko studentais. Už trijų kilometrų gyvena Mordovijos, Kaliningrado studentai, toliau — atvykę iš Latvijos, Kazanės, Leningrado, Barnaulo. Paciam Naberežnėje Čelny įsikūrę, aišku, Maskvos ar Omsko studentai.

Vaiždas, lietuvi lyjant: "atleikia Danutė, lietpalty susigūžusi. Tai mūsų maitintoja, vyr. virėja. — Na, berniukai, arbatos. Ir ta arbata — pirma mūsų mergaičių produkcija, kvap-

ni, saldi". Tačiau... tų jaunuolių darbas ties Kamos upe neatrodo esąs saldus...

"Kviečia Solikamsko statybos", lietuvių jaunuoliai, studentai — tik vykite ten ir darbus ir džiaukitės gyvenimu — kviečia Uralo statybos tresto komjaunimo sekretorius V. Panomariovas ("Komj. Tiesa", rugp. 4). Tai vėl tie patys darbai Urale, ties Kamos upe, kur, anot Panomariovo, "sraunioji kalnų gražuolė Višera pasiveja Kama". Ten, girdi, gimsta valia, ryžtas, vyriškumas...

Okup. Lietuvos jaunimas vis gausiau vėžamas į statybos ir kitus darbus Sovietijoje. Jie viliojami, nes tas pats Panomariovas skelbia, kad "atvykusieji į statybas aprūpinami puikiais įrengtais bendrabučiais, neturintieji specialybės ją gali išgyti per tris mėnesius... Kultūros namai, kino teatrai, paplūdimys, valčių stotis, sporto salės — tai poilsio vietos".

Tik važiuok ir džiaukis... Kaip jau įprasta komunistų žargone, lietuvių viliojami... romantikos nuotaikomis. Juk štai ir Panomariovas kaip kreipiasi į lietuvių — merginas ir vaikus: "Jeigu jūs mylite statybas, tankų kedrų mišką ir mėgstate romantiką, atvažiuokite į Solikamską. Jūsų rankos visada laukiamos".

Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos valdyba, suorganizavusi VIII-ji lietuvių gydytojų suvažiavimą New York'e. Iš k. dr. Br. Radzivas — sekretorius ir išdėininkas, dr. V. Paprockas — pirmininkas ir dr. V. Avižonis — vicepirmininkas.

Nuotr. L. Tamošaitis

Viena neabejotina — lietuvių darbininkų rankos ir... prakaitas tikrai laukiami ir Altajuje, ir Urale, ir Sibire, ir kitur vykdomose statybose. Ar lietuvius traukia Uralo romantika? Į tai atsako lietuvių studentų išpūdžiai Vilniaus spaudoje, kur jie pakankamai ryškiai papasakojo apie "romantišką" purvyną, nesibaigiančius lietus ir lietuvių apgyvendinimą su Udmurtijos ar Mordovijos studentais. Tai yra tikrovė ir ji lietuvių jaunimui gerai žinoma. (Atseit, rusai lietuvius tremia Sibirą — Red.).

Vilniaus studentai šią vasarą dirbo ir vad. socialistinėse šalyse — Lenkijoje, Vengrijoje ir kt. Į Krokuvą atvykusius Vil-

niaus universiteto studentus pasitiko su raudonų gvardių puokštėmis. Tai buvo pradžia.

Kaip pasakoja stud. A. Steponavičius ("Komj. Tiesa", rugp. 4), lietuviui, dirbaj Tarpautinėje darbo ir poilsio stovykloje, turėjo rekonstruoti pasenusią šiluminę trasą, kiti betonuoja vandens siurblyną. Esą, reikia pasitempti, nes ten dirba Kijevo studentai lietuvių buvo pakvieta į socialistinį lenktyniavimą.

Poilsis leidžiamas su studentais lenkais, ukrainiečiais, jugoslavais. (Tai vis sovietinės pastangos apkrauti jaunimą prievartos darbais ir auklėti vadinamo internacionalizmo dvasioje. Red.). (Elta)

SIANDIEN IR VAKAR

Chr. Sc. Monitor (rugsėjo 2) ir kita spauda skelbė, kaip Amerikos atstovas Saigone Ellsworth Bunker stengėsi paveikti Vietnamo prezidentą Thieu, kad rinkimuose būtų ne vienas kandidatas; kad tam tikslui būtų grąžintas į kandidatų ir ligšiolinis viceprezidentas Ky. Tokiu būdu "vyriausias teismas, spaudžiamas prezidento Thieu, kuris savo ruožtu buvo spaudžiamas J. V. ambasadoriaus Ellsworth Bunker, atšaukė ankstesnį sprendimą ir pripažino Ky renkamuoju".

Tie žodžiai rodo, kad J. V. vyriausybė buvo susirūpinusi sudaryti išpūdį, jog Vietname vyksta vakarietiškos demokratijos rinkimai.

Tai dabar. O vakar?

U. S. News and W. Report (liepos 26) buvo atvertęs tą "vakarykštį" lapą — davė pasikalbėjimą su J. V. ambasadorium Saigone Frederick E. Nolting, Jr., kuris buvo atšauktas iš ten prieš pat prezidento Diem nužudymą 1963.

"Ar paskelbti Pentagono slaptieji raštai duoda teisingą vaizdą apie Vietnamą prieš prezidento nužudymą?" klausė laikraštis. "Iš to, kas buvo paskelbta N. Y. Times, — sakė buvęs ambasadorius — sudaromas išpūdis, kad Diem vyriausybė buvo pilna korupcijos, sprespaudos ir nevarta res-

pekto. Tačiau pranešimai, kurie rodė priešingą vaizdą, ne paskelbti. Aš norėčiau, kad būtų paskelbti pilnai visi raštai. Aš tvirtai esu įsitikinęs, kad vaizdas apie Diemo vyriausybę buvo klaidingas. Kennedy vyriausybė samoningai atsisakė nuo protingos ir sėkmingos politikos ir paskatino gėdingą ir katastrofišką perversmą".

Tą perversmą tam tikra grupė valstybės departamente planavusi išstias savaites. Opiniją perversmui rengė Amerikos Balsas, skelbdamas spaudos rašinius prieš Diemą. Atstovybė Saigone davė azyli Thich Tri Quang, karingam budistų vadui prieš Diemą. Valstybės departamentas spaudė Diemą, siurindamas paramą. Washingtono tada buvo maža Diemo gynėjų. Žmonėms smegenys buvo išplauti piktos klaidinančios propagandos, kuriai vadovavo N. Y. Times. Pats Harrimanas, valstybės sekretoriaus pavaduotojas, buvo nuvykęs į Saigoną ir grasino Diemui. Prezidentas Kennedy buvo jautrus argumentui, kad Vietname esanti "kataliko diktatūra" tame "budistų krašte".

Ambasadorius Nolting buvo išjungtas. Jis gavo atostogų ir nebuvo nei klausiamas nei informuojamas. Tik iš Cabot Lodge kalbos per radiją patyręs apie savo atleidimą ir Lodge paskyrimą į ambasadorius.

(mukelta į 4 psl.)

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISĖJAU ŽALIA RŪTA...

Romanas

(11)

O tokios dienos Petro studijų metais yra nuolatines. Nemoka jis ramiai sėdėti prie knygos, sistemingai studijuoti. Tai ne anie gimnazijos metai. Jūratis smūgis paliko žaidimą, kuri negyja ir neleidžia susikaupti rimtam darbui. Ir nemato prasmės... Studijuoją pasaulio istoriją, pasakytume, visai rimtai mokosi vokiečių kalbą, užėina į anglų kalbos pamokas. Petras tebetiki ir greito tėvynės grįžimo iliuziją, ir į angliškuosius kraštus beveik dėmesio nekreipia. Parsivęs namo gerai išmoka svetimą kalbą, mokslo ir literatūros kalbą, pasaulio įvykių supratimą prabėgusiuos amžius... O grįžęs namo, apsidairys, kuri mokslo sritis jam artimiausia... Niekur dabar neskuba, per daug nesirūpina. Jo vidaus pusiausvyrai reikia gamtos ir kelionių... Reino krantai turtingi, slėniai platus ir kupini šviesos, vasaros spalvų, vaisių brendimo soduose... Imk, Petrai, turtėk savo viduje tuo neapriėjamu gamtos ir kultūros platumu, kurį likimas tau atsitiktinai davė... Tokia likimo valanda daugiau niekada nepasikartos...

8

New Yorko uoste Petrą pasitiko dėdė Kazimieras Petkūnas, tas ūkininkas nuo Prienų, spėjęs į Ameriką atvykti keliais mėnesiais anksčiau už Petrą.

— Ar tai čia visas tavo turtas? Tie du lagaminai? — Visas... — Tai palauk, pašauksiu taksį, ir iš karto viską parsikraustysim, — šeimnininko rūpestingumu kalba dėdė.

— Matot, prasigyvenau... Išvažiavau į Vokietiją tuščiomis rankomis. Pas vokiečius užsidirbau, kad į kuprinę tilpo, o stovyklose, kai rodos, nieko nedirbau, prisikroviau net du lagaminėlius, — šypsosi kalbėdamas Petras. Ir kalba ne tiek iš reikalo, bet kad ne tylėtų...

— Bet sunkūs, lyg švinas... Gal aukso atsivežei? — juokiasi dėdė.

— Tikrai auksas, dėdė, lietuviškos knygos... — Mat, ką atsitempei, o maniau, kad turtas... — Kitokio turto čia užsidirbsiu...

— Tavo teisybė, Užsidirbti čia nesunku. Gerai, kad į Ameriką, o ne į kitus pasviečius: prasigyvinsi ir norėsi gyventi.

Gal ir gerai, kad čia, o ne kitur? — važiuodamas New Yorko gatvėmis galvoja Petras. Iš tikrųjų emigruoti jis nesiveržė. Kai kiti rašėsi į Angliją, Australiją, Kanadą, net į Pietų Amerikos kraštus, jis vis pasilikdavo nuosaliai...

— Kad ne namo, tai svetur niekada nebus per vėlu, — sakydavo.

Gal ir negerai, kad turėto laiko pilnai neišnaudojo. Studijų universitete nebaigė, net neįpusėjo. Pri-trūko ir laiko, ir noro. Į Bonną buvo suplaukęs būrys lietuvių, kurie aukštusiuos mokslus buvo baigę Lietuvoje, o dabar gilino ir siekė savo specialybės daktaro laipsnio. O Petrai — tik pati pradžia, tolimes kelias, kurio galo, arti nematyti. Negi save džiovinsi bibliotekose, kai už sienų toks platus pasaulis, toks spalvingas magnolių žydėjimas, tokia auksinė vasara? Ir antrųjų metų pavasarį Petras iš universiteto iškrito. Sutirpo ir universiteto stovykla prie Reino, kai jos gyventojai ėmė į visas puses sklaidytis.

Petras vėl sugrįžo į tuos pušynus, iš kur prieš dvejus metus buvo išvykęs mokslo ieškoti, ir medinį, instatų baraką, ir tuos numintus takelius ir kalvų viršūnes, kur tiek laimės ir skaismo buvo patyrusi gyvenimas bundantis širdis...

Lyg ir be rimtesnio užsiėmimo prabėgo tie pastutiniai stovyklinio gyvenimo metai. Emigracinis karštis jau drumstė ramybę, ir visi buvo sujūdę. Tik Petras lyg nieku nesidomėjo, nors ir jautė, kad ke-

lias tėvynės turės eiti per tolimus svetimus kraštus. Gyvens čia, kol IRO maitins, kol duos pastogę. Bet tokios globos dienos jau suskaičiuotos. Jei pasilikti, reikėtų jungtis į vokiečių ūkį. Net šurpas nukrato atsiminus tuos laikus, kai dirbo pas vokiečių ūkininką. Bernauti neis Petras! Nė į fabriką! Bet ir tų dar negadą atstatytų — nepakliūtum. Tiesa, vokiečių kalbą išmoko gerai, taisyklingai, literatūriškai, bet prie šviesesnių darbų ir pačių mokytų vokiečių dar per daug... Reikia išvažiuoti...

Ir dėdės Petkūno paslauga buvo Petrui lemianti. — Mes jau pasiruošę į Ameriką — rašė ankstyvą pavasarį dėdėnė, — o kaip tu? Gal kartu važiuotume? Susiradome savo buvusį kaimyną, prieš karą išvažiavusį. Jis sudarė sutartis, parūpino garantijas. Parašyk, ką darysi.

Parašė, kad nieko neturi ir neturįs vilties turėti. — Atsiųsk smulkias žinias apie save: mėginim nuvažiuoju ką nors daryti, — vėl rašė dėdėnė.

Petras padarė, ko buvo prašytas, ir štai vėlyva rudenį jį uoste pasitiko dėdė.

Ta New Yorko dalis, kurią jie iš uosto pravažiavo į Brooklyną pusę, nutiekia Petrą liūdina: toki seni, pajuodę namai, priuškintintos, išgruvusios grindinio gatvės... O jis vaizdavoši dangoraižių miestą šviesų ir iškilmingą, kaip spalvotuose atvirkuose buvo matęs...

— Tai jau atvažiuom, Petreli, reikia lipti iš automobilio...

Automobilio vairuotojui dėdė sumoka doleriais. Tų žalių popierielių esama pluošto jo piniginėje, o Petras neturi nė vieno — Vokietijoje buvo labai brangūs tie Amerikos pinigai! O dar tik keli mėnesiai, kai dėdė su šeima čia išlipo! Ne tik popieriniais moka, bet dar sidabro pusdolerį prideda. Metalinis pinigais naujam atvykėliui atrodo daug didesnės vertės. Kaip jį galima atiduoti? Juk Vokietijoje už tokį būtų gavęs didelių pinigų... Naujas nepažįstamas, nesuprantamas pasaulis prieš Petro akis...

Angliškai Petras kalba silpnokai. Kai skaito, rodos, viską supranta, o kalbėti — žodžių pritrūksta, sintaksė painiojasi. Knyginis mokesėjimas. O žiūrėk, tas šiek

ties apsitrynęs kaimietis, jau spėjo pagauti aplinkumose šnekamąją kalbą... Kalba ir susikalba! O tai dėl to, kad Petkūnas visada buvo praktiškas, ne sva-jojo, o veikė. Kai suprato, kad grįžti į savo kaimą nėra kelio, jis dairėsi, kur emigruos, ir apsisprendęs užgule ant anglų kalbos. Suprantama, kad netobula ir nesudėtinga ta jo kalba, bet mokytojų Petrą yra toli pralenkęs...

— Tai čia mes gyvenam. Tik pora laiptelių žemyn, — automobilii nuvažiavus sako dėdė. Čia pat pro duris išsiverčia Vytas, išsėina išsėine sukele apsilvikius dėdėnė, išbėga judrioji Vidutė... Sveikinasi, bučiuojasi, čiulba malonius žodžius...

Petras jaučiasi lyg iš kitos planetos nukritęs. Dar vis jam atrodo, kad po konomis supasi laivas, tas kietas šaligatvis, ant kurio stovi, lyg ne tikra žemė, lyg audros lengvai sugriauama, nuplaunama salukė. Bet tas netikrumo išpūdis sklaidosi, kai žvelgi į čia pat riorančių cukraus fabriko pastatų sunkumą, į rūkstantį didžiulį kamina, į mižinišką tiltą, abiem galais toli įlindusį į miesto gatves. Ten dunda sunkūs elektriniai traukiniai, šlamščia vienas prie kito tūkstančiai automobilių. Ir jie patys čia neseniai pravažiavo... Ne! Čia ne nuplaunama salelė! Ne siūbuojančios laivo grindys!

Bet gatvėje ir čia negadą linksmaiau, kaip pravažiutoje New Yorko dalyje. Seni namai, vienas prie kito suspausti, ne vienodo aukštumo, be stiliaus, pajuodę, sukrypę, gatvės išsikūsius laiptais. O popiergalių, senų laikraščių, šiukšlių, šiukšlelių pilnos gatvės! Čia pat krūvos po Petkūnų langais. Tai naujasis pasaulis tave pasitinka, Petrai, toji laimės ir turtų šalis!

Svečią Petkūnai priima nuosirdžiai, gerai pasiruošę. Tą dieną net į darbą abu nėjo. Dėdėnė Sofija padarė pietus iš keliolikos patiekalų, su visokiom daržovėm ir paskaninimais, su padažais ir papuošimais. Ką žin kada taip buvo valgęs Petras. Gal net pas mamą per Velykas ar Kalėdas nebuvo tokio valgių gausumo. Ir gėrimų dėdė negalėjo. Atsigausk, Petreli, po kelionės, po nepriteklių!

(Bus daugiau)

XVIII studijų savaitė Vokietijoje

Liepos 18-25 V. Vokietijoje prie Stuttgarto įvyko tradicinė Europos lietuvių XVIII studijų savaitė, kurią aplankė žmonės iš visos Europos kraštų. Kiekvieną dieną buvo bent kelios paskaitos. Čia spausdiname tos savaitės aprašymą, paimtą iš "Vokietijos Liet. Bendruomenės Valdybos Informacijos" nr. 7-8.

Pernai, uždarančią XVII stud. savaitę, visi dalyviai buvo patenkinti turėtomis sąlygomis. Kat. akademijos namuose Stuttgarte. Vienu balsu visi pageidavo, kad sekantįjį būtų surengta panašioje aplinkoje.

Rengėjams pasisekė gauti ir šiemet tas pačias patalpas ir tuo pačiu laiku, tik kaina buvo kiek pakelta. Tačiau dalyviams ji pakilo daugiau negu du kartus.

Tai atsitiko dėl to, kad Vokietijos lietuvių Bendruomenė, paskutiniaisiais keleriais metais padengusi didesniąją savaitės rengimo išlaidų dalį, šiemet teprisidėjo prie programos sudarymo. Tuo būdu dalyviai visus pragyvenimo išlaidas turėjo sumokėti iš savo kišenių. Tačiau dalyvių skaičius dėl to nesumažėjo.

Pristatomi svečiai

Pirmoji diena parodė, kad XVIII stud. savaitę renkasi ne mažiau tautiečių, negu į ankstesnes. Liepos 18 vakarieniauti susėdė apie 40 asmenų, o į 8 v. įvykusį susipažinimo vakarą atvyko per 50.

Viskuo besirūpinanti Alina Grininė rengimo komisijos vardu (J. Barasas, A. Grininė ir P. Nevulis) pristatė svečius. Tuo ir baigėsi "oficialioji da-

lis". Netrukus pasigirdo lietuviška daina.

Apie 11 val. viena dalis svečių tyliai pasitraukė, manydami, kad bus dar pakankamai laiko išsikalbėti ir išsidaunuoti, o entuziastingieji ir gerokai po vidurnakčio dar nenoriai skirstėsi.

Pirmadienis, liepos 19, pradėtas įprastu studijų savaitės ritmu. 8 val. katalikų dvasinių reikalų rūpintojas kun. A. Rubikas mažojoje koplytėlėje aukėjo mišias ir pasakė rūpestingai paruoštą pamokslą.

Atidarama savaitė

10 val. konferencijų salėje moderatorius dr. Kajetonas Čeginskas iš Uppsalos atidarė savaitę. Jis pasveikino dalyvius (apie 40) ir palinkėjo jaukios bei darbingos nuotaikos.

Kalbėtojas atkreipė dėmesį į tai, kad Vokietijos lietuvių kasmet ruošiamos studijų savaitės jau savo geografine padėtimi yra tarpininkės tarp tėvynės ir užsienio. Pasidžiaugė, kad susirinko lietuvių iš daugelio kraštų.

Aiškindamas lietuviškųjų studijų savačių sąvoką, nurodė, jog kiti reikia dėti ant pirmojo žodžio (lietuviškųjų). Studijinis jų pobūdis pasireiškia tiesios ieškojimu bei žinių perteikimu moksliniu metodu. Čia nėra vietos improvizacijai.

Aplinkui girdime skundus, jog Vakarų visuomenė, o kartais ir čia gyvenę lietuviai, sumaterialėjo, kad dvasinis pasaulis dirvonauja. Stud. savaitės įrodo, jog galima išlaikyti minties pirmumą.

Siemtinė stud. savaitė su-tampa su tautos sukilimo 30 m. sukaktimi. 1941 mūsų maža

tauta pasipriešino dviem totalistinėms sistemoms.

Lietuvoje ši sukaktis draudžiama, bet čia mes galime ir privalone garsiai ją skelbti. Atsistojimu pagerbti per sukilimą žuvę broliai.

Kalbėtojas atkreipė visų dėmesį į salėje esančius du aktyvius sukilimo dalyvius — prof. Z. Ivinskį ir Aliną Grininę ir juos pasveikino.

Apie Vokietijos Liet. Bendruomenę

Pirmuoju šios stud. savaitės paskaitininku moderatorius pristatė kun. Bronių Liubiną, 3-į Vokietijos LB tarybų narių, nuo 1959 VLB valdybos narių, 2 metus (1960-62) jai pirmininkavusių ir dabartinį vicepirmininką. Jau kelinti metai stud. savaitės globėja ir finansininkė remia Vokietijos lietuvių Bendruomenę. Susipažinti su šios organizacijos istorija, sąranga bei veikla ir skirta pirmoji XVIII stud. savaitės paskaita.

Kun. B. Liubinas kantriai surinko ir pateikė gausią medžiagą apie Vokietijos LB kūrėjus. Įkurta 1949, pirmoji valdyba sudaryta 1950.II.16, tais pačiais metais išrinkta pirmoji VLB taryba iš 12 narių.

Pirmas statutas

Pirmasis statutas VLB tarybos priimtas 1950. VII. 22 Schweinfurte, vokiečių teisme Hannoverio įregistruotas 1953. VIII. 20 Nr. 964, keletą kartų neįvykė keistas, o paskutinis pakeitimas įvykdytas 1967.IV. 2).

Prelegentas peržvelgė ir narius bei apylinkes. Šiuo metu veikia 34 apylinkės su 970 narių. Iš viso buvo 8 VLB tarybos į kurias išrinkti 56 asmenys. Siemet lapkričio 23 bus renkama 9-ji VLB taryba.

Garbės teismų nuo 1950 iki šiol yra buvę 22. Kontrolės komisijų ir valdybų nuo įsisteigimo iki šiol buvo 23. Valdybose dirbo 42 asmenys. Pirmininkavo 10 asmenų.

Bendruomenė rūpinosi Vasario 16 gimnazijos įkūrimu, sudarė jai materialinį pagrindą, įsigijo Romuvą, statė naujus rūmus.

Paskaitininkas apžvelgė ir kitas švietimo sritis, kuriomis rūpinosi Bendruomenė — vargo mokyklas, vaikų vasaros stovyklas, kultūrinius renginius. Prisiminė ir Bendruomenės leidinius, socialinių reikalų tvarkymą, lietuviškąsias darbo kuopas. Trumpai apžvelgė ir Vokietijos LB santykius su kitais lietuviškaisiais veiksniais — Vliku bei Vykdomąja Taryba, evangelikų ir katalikų sielovadomis, diplomatais, Balfu, kitų kraštų lietuvių bendruomenėmis, PLB seimais.

Baigdamas paskaitą, prele-

Vokietijos studijų savaitėje iš k. jd. S. Lozoraitis, jr., dr. A. Gerutis ir kun. V. Šarka.

Maironio giesmė susilaukė cenzūros

Kas dainų šventėje Lietuvoje dainuota ir kas — ne?

Prieš metus okupuotoj Lietuvoje įvyko dainų šventė, su-traukusi 16,000 dainininkų ir 30,000 klausytojų. Sakoma, buvę 148 meniniai chorai, daug mėgėjų chorų ir šokių grupių. Repertuaras gana internacionalinis, daugiau rusiškas ir mažiau lietuviškas.

Taip sprendžiu iš gauto iš Lietuvos plokštelių albumo, kuris pavadintas: "Dainuoja tarybų Lietuva." Jame yra 25 dainos, nors šventėje buvo dainuotos 47. Albume randami du, pačius geriausias, chorai, būtent: Lietuvos radijo ir televizijos chorą, diriguojamą L. Abariaus, ir "Varpo" vyrų chorą, vedamą A. Krogerto, kuris jau laimėjęs nemažai laurų ir Vakarų Europoje. Be to, komunistinėm ir rusiškoms dainoms pritaria "Trimito" pučiamųjų orkestras, diriguojamas R. Balčiūno.

Iš 25 dainų tik 5 sukurtos lietuvių kompozitorių ir tik 6 lietuvių liaudies dainos. Taigi, gentas pranešė, kad klausytojam, besidomintiems Vokietijos LB praeities smulkmenomis, prie paskaitos yra prijungtas priedas, kuriame galima rasti sąrašus visų Vokietijos LB Tarybų su alfabetiniu jų narių sąrašu ir populiariausiais pirmaisiais trimis visų VLB tarybų narių pagal rinkimus gautą balsų skaičių, visų garbės teismų ir valdybų su alfabetiniu jų narių bei pirmininkų sąrašu.

Pradėdamas diskusijas, moderatorius, o vėliau ir kiti kalbėtojai pastebėjo, kad tiems, kurie kada nors rašys Vokietijos LB istoriją, ši paskaita bus nepamainomas žinių šaltinis.

Pasakymam dėl paskaitos ir dėl Vokietijos LB apskritai buvo pasinaudota popiete.

(Bus daugiau)

Dainų šventės albumas palieka išpuodį, koks yra ryškus žiauriausios vergijos ir okupacijos štampos.

Yra aišku, kad dainų "šventės" tokią programą nulėmė ne lietuvių muzikai, bet partija, už kurią visada kalba Maskva. Dėl programos būta ginčų ir kovų. Tas matyti iš spaudos. Spaudų buvo reikalaujama, kad dainų šventėje turi būti sudainuota Maironio-Sasnausko daina: Kur bėga Šešupė. Nors į repertuarą daina buvo įtraukta,

tik 11. Dainų atstovauja lietuvių kultūrai, 14 arba komunistinės, ar rusiškos, arba kitų tautų. Tad ir darosi išvada, kad dainų šventė buvo daugiausia partinė, propagandinė, internacionalinė ir mažiausia lietuviška. Krinta į akis, kad visom partinėm-propagandinėm ir rusiškoms dainom pritaria dūdų orkestras. Nors ir su pamfary pagalba, bet tos dainos "vežamos" labai sunkiai, vos vos ištempiamos, ir ryškiai matyti, kad be dūdų dinaminės jėgos ir pagalbos nebūtų išdainuota.

Tokios dainos yra: 1. Leniniui, Tėvynei — širdies daina, kantata R. Žigaitis—J. Nekrošius), 2. Antkapiai prie kelio (V. Barkauskas — P. Sirvyš), 3. Daina apie partiją (J. Juzeliūnas — V. Reimeris), 4. Daina apie Leniną (P. Tamuliūnas — E. Matuzevičius) ir 5. Jūra plačioji — Baikalas rūstus (Rusų l. d., harm. I. Ponomarkovo).

Politinės dainos turi rusiško kolorito, nors kurtos lietuvių kompozitorių, o Daina apie Leniną primena dar per pirmą okupaciją girdėtas partines melodijas: Lenino partija, Stalino partija ir t.t.

Kita sensacija patraukia dėmesį: vokiečių, latvių, ukrainiečių dainas dainuoja lietuvių kalba, o visos rusiškas — originaline rusų kalba.

Dainų šventės albumas palieka išpuodį, koks yra ryškus žiauriausios vergijos ir okupacijos štampos.

Yra aišku, kad dainų "šventės" tokią programą nulėmė ne lietuvių muzikai, bet partija, už kurią visada kalba Maskva. Dėl programos būta ginčų ir kovų. Tas matyti iš spaudos. Spaudų buvo reikalaujama, kad dainų šventėje turi būti sudainuota Maironio-Sasnausko daina: Kur bėga Šešupė. Nors į repertuarą daina buvo įtraukta,

SIANDIEN IR VAKAR

(atkelta iš 3 psl.)

Iš Pentagono paskelbtų sąrašų matyti, kad sprendime dėl perversmo prieš Dėmą dalyvaavo valstybės sekr. pavaduotojas Harrimanas, asistentas R. Hilsmanas, Baltųjų Rūmų pata-rėjas M. V. Forrestalis; jų sprendimo telegramą pasirašė sekretoriaus pareigas ėjęs George W. Ball. Sprendimas, pasiūstas į Saigoną ambasadoriui Lodge, davė "žalias šviesas" perversmui. Buvo sutar-kyta viskas taip, kad nei prezidento Kennedy nei valstybės sekr. Rusk Washingtonė nebuvo.

Tokia J. V. politika buvo 1963 — demokratiškai išrinktam prezidentui pašalinti bu-

vo paskatintas perversmas. Tik po 8 metų tas pats valstybės departamentas susirūpino, kad perversmininkai nesilaiko demokratijos.

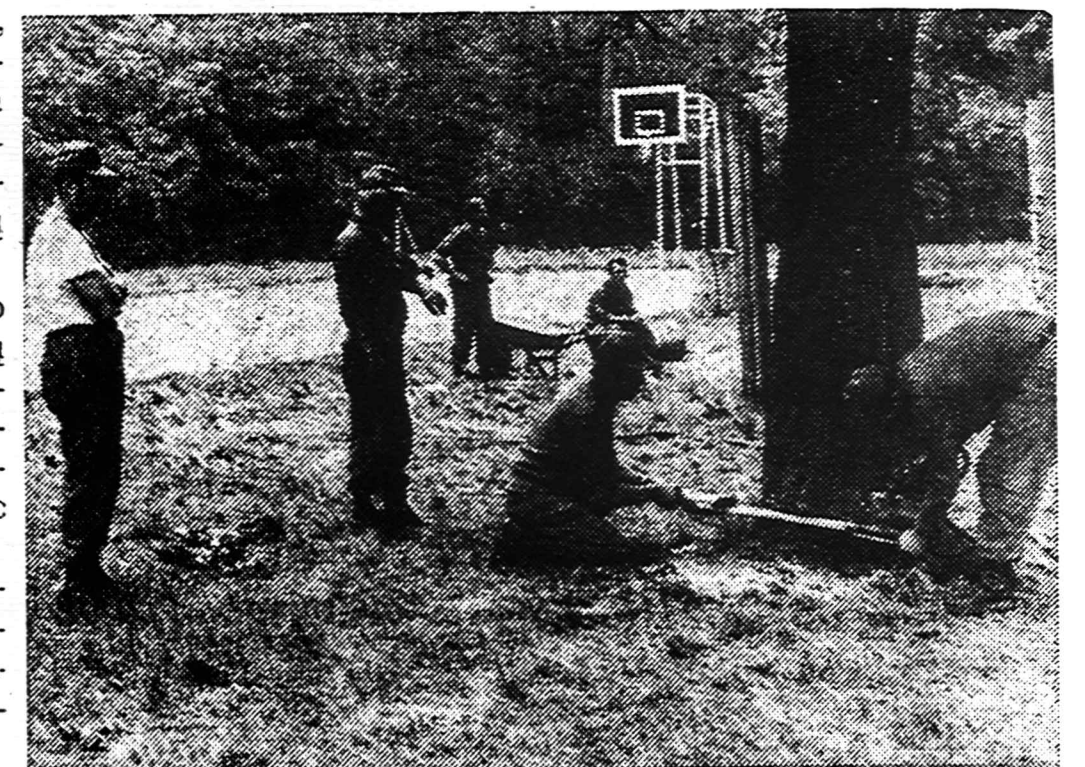
Dar įdomiau: "vakar" gen. Duong Van Minh tarėsi su Amerikos pareigūnais dėl perversmo prieš demokratiškai išrinktą prezidentą, "šiandien" tas pats generolas skundėsi Amerikos pareigūnams, kad Thieu nesilaiko... demokrati-nių rinkimų.

Vasario 16 gimnazijos bendrabutis pradėtas statyti

Rugpjūčio 12 pradėtas statyti ilgai planuotas ir ilgai lauk-tas Vasario 16 gimnazijos nau-jas bendrabutis. Pagal pasku-tinius planus, statomas trijų aukštų pastatas, kuriame ga-lės gyventi mažiausiai 100 mo-kinių. Taip pat pramatyti at-skirti kambariai bendrabučio vedėjams, ligoniam, bendram laisvalaikui, bibliotekai, skai-tyklai ir kt.

Vokiečių federalinė ir Ba-den-Württembergo vyriausy-bės bendrabučio statybai pa-skyrė 400,000 markių. Nežiū-rint šios paramos, Vokietijos lie-tuviai reikiamos sumos nepa-jėgs suteikti. Todėl Vasario 16 gimnazija šiuo reikalu kreipiasi į visus lietuvius. Savo aukas siųskite per Baltą, Kanados LB šalpos fondą arba tiesiog Vasa-rio 16 gimnazijai, 684 Lampert-heim-Huettenfeld, Romuva.

J. Vaškūnas

Ruošiama vieta gimnazijos bendrabučio statybai. Visus darbus atlieka 8991 lietuvių kuopos Schwetzingene vyrai. Kuopai vadovauja maj. J. K. Valtūnas, darbams vadovauja p. Kuprenas (dešinėje). Nuotr. K. J. Dėdino

J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVIETIMO TARYBOJE

gaunamos

mokslo priemonės ir knygos jaunimui

A. MOKSLO PRIEMONĖS	
Priešmokykl.	
Ig. Malėnas, A—2U (ABC spalvotomis iliustr.)	\$1.00
I skyriui	
E. Ruzgienė, GINTARELIAI, elementorius	4.50
E. Ruzgienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.75
P. Maldeikis ir V. Milavickienė, MOKYMAS SKAITYTI SEI-MOJE (naudojantis E. R. "Gintareliais")	0.30
Ig. Malėnas, ELEMENTORIUS E	2.50
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, I dalis	3.00
II skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, I dalis	3.00
G. Cesienė, ROTELE	3.50
G. Cesienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
III skyriui	
J. Placas, TEVIŠKES SODYBA	3.00
E. Narutienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
IV skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, II dalis	3.25
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (nekirčiuoti)	2.00
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
V skyriui	
S. Jonynienė, LIETUVOS LAUKAI	3.00
Z. Grybinas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.25
VI skyriui	
A. Tytuolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA	3.50
J. Placas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
VII skyriui	
S. Jonynienė, TEVŲ SALIS	3.50
J. Kreivėnas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
VIII skyriui	
J. Placas, GINTARAS	4.00
S. Šližys, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
J. Placas, LIETUVOS ISTORIJS, GEOGRAFIJOS IR LI-TERATūros PRATIMAI	2.00
IX skyriui arba V klasei (Aukšt. mokykl.)	
V. Lilevičius, LIETUVOS ISTORIJA (konpektas)	0.75
Aukštesniems skyriams ir tėvams	
J. Ambraška, J. Žilgūda, LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA	2.00
Dr. Z. Ašokis, LIETUVOS GEOGRAFIJOS VADOVELIS	1.50
Visoms mokykloms	
MOKYKLŲ DIENYNAI	0.50
SĄSIUVINIAI (viena linija)	0.25
V. Frankienė, VAIDINIMAI	1.00
B. KNYGOS JAUNIMUI	
J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE, Eilėraščių vaikams	2.50
G. Ivaškienė, BALTASIS STUMBRAS. Premijota istorinė apysaka	3.60
D. Bindokienė, MIESTE NESUAUG. Premijota apysaka	3.00
J. Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS. Premijotos apysakos	3.00
A. Norimas, BE NAMŲ. Premijota apysaka	3.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

L. RASLAVICIUS — 7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS su giminėmis ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE

FLOOR 21st New York, N.Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14208 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvine, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvine, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	GL 8-2256
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	365-5255
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	246-9274
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue	FO 3-8569
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	AN 1-2994
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	LO 2-1446
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	373-8783
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	GR 2-6387
Passaic, N.J. — 176 Market Street	274-6400
Paterson, N.J. — 99 Main Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street	HU 1-2750
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	FI 6-1571
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street	PL 6-6766
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	751-6760/1
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road	441-4712
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	SW 8-2868
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street	RI 3-0440
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	

Kennebunkport, Maine, vasarotojai rugpjūčio 7 surengė koncertą. Scenoje stovi programos dalyviai su tėv. J. Gailiūnu, pranciskų provincijole. Iš k. D. Vakarėnė (Chicago), E. Vasyliūnienė (Sommerville, Mass.), Br. Stravinskienė (Chicago), A. Ustjanaušienė (Hartford), E. Chebatoris (Philadelphia), smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, provincijolas Tėv. J. Gailiūsis, pianistas Vytenis Vasyliūnas, Br. Kamantauskienė (Norwood), J. Baltuonienė (Montreal), M. Muraušienė (Montreal), I. Kučauskas (Baltimore), V. Murauškas (Montreal), J. Buivys (Baltimore), J. Bruožis (Worcester). Plačiau apie tą koncertą buvo rašyta Darbininko nr. 53, rugpjūčio 18.

Čiurlioniečiai Caracas mieste

Apie Čiurlionio ansamblio viešnagę P. Amerikoj rašė specialus Darbininko korespondentas A. Sabalis, iš Rochesterio, N. Y.

Štai redakciją pasiekė ir pačių Venecuelos lietuvių išpučiai. Jie liečia tik Čiurlionio pasirodymą Caracas mieste. Pralaidę besikartojančias vietas, čia spausdiname tų išpučių santrauką. (Red.)

Birželio 27 prie Caracas esančiam Maiquetijos aerodrome didžiausias judėjimas. Šį kartą tą judėjimą pajauirina didelė grupė žmonių su lietuvių kalba. Šie žmonės pirmiausia tarp savęs pasisveikina ir tuoj klausia: kada atskrenda Čiurlioniečiai, kodėl vėlinasi lėktuvais?

Visi nusiteikę džiaugsmingai. Matosi čia ir Venecuelos lietuvių kolonijos kapelionas kun. A. Perkumas, Venecuelos lietuvių Bendruomenės centro v. bos pirmininkas inž. V. Vencuskas. Nors jis ir gerai nusiteikęs, bet jaučia atsakomybę: juk jam reikia globoti šį didelį ansamblį. Buvo čia atvykęs ir jaunasis Venecuelos kariuomenės karininkas lietuvis B. Petrusevičius. Jį krašto apsaugos ministerija paskyrė ryšininku. Atvyko ir būrelis jaunimo su

dviem plakatais, kur buvo įrašyta: sveikiname Čiurlioniečius, atvažiuojančius į vašingą Venecuelą.

Pagaliau jie pradeda eiti pro duris. Moterim įteikiamos gėlės. Ir tai labai pagražina vaizdą. Didžiojo aerodromo salėj tikra lietuviška šventė. Visi apgaili, kad negalėjo atvykti į aerodromą J. Bieliūnas, kuris tuo metu buvo sunkiai susirgęs (Mirė rugpjūčio 5. Red.) Jis sugebėjo įteikti Venecuelos kariuomenės vadovybei, kad pakviestų Čiurlionį į savo 150 metų prie Valencijos miesto mūšio laimėjimo šventę.

Pirmas Čiurlionio ansamblio pasirodymas buvo Venecuelos sostinėje prieš tuos namus, kur gimė S. Bolivaras, Pietų Amerikos valstybių išlaisvintojas.

Liepos 4 Čiurlioniečiai aplankė lietuvių namus Caracas mieste. Čia miesto dalyje La Vega yra pastatytas trijų aukštų namas, lietuvių salė — Centro Lituanos San Casimiro.

Čia buvo surengti pietūs Čiurlioniečiams. Čia apsilankė ir vienas vietos choras — Santa Maria, kuriam vadovauja Maria Luise Estopello. Ji turi draugų lietuvių, taip ir atėjo pagerbti šio žymaus lietuvių choro iš Amerikos. Ji su savo choru padainavo visą eilę dainų.

Paskui buvo Čiurlioniečių koncertas Caracas miesto didžiausiam parke. Tame parke yra dirbtinis ežeras, kur galima plaukioti laiveliais, zoologijos sodas ir didelė aikštė su estrada koncertam, kur gali pasirodyti bent keli šimtai artistų. Čia Amerikos lietuvių choras ir pasirodė visame savo gražume. Kai Čiurlioniečiai uždainavo ispaniškai visų mėgstamą Alma lanera — ūkininko siela, kilo didžiausias plojimas.

Tokie Čiurlioniečių koncertai labai padidina Lietuvos bičiulių skaičių.

Atsiveikimas

Į tą pačią aerodromą, kur visus sutiko, visi susirinko ir atsiveikinti su Čiurlioniu. Atvyko ir Venecuelos LB centro valdybos pirmininkas inž. V. Vencuskas, Maracay pirmininkas H. Gavorskas, iš Valencijos Zalnieriūnienė su sūnumis ir didelis būrys Caracas lietuvių. Čiurlioniečiai atrodė pavargę, nes per savaitę reikėjo 6 kartus koncertuoti.

Teko atsiveikinti. Linkėjo laimingos kelionės. Liepė pasveikinti visus Amerikos lietuvius.

Nors ir negausūs laisvojo pasaulio lietuviai, bet štai jie padarė savo jėgą. Padėkim vieni kitiems!

P. K.

Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon vykdomasis komitetas ir ansamblio vadovybė. Iš k.: V. Plečkaitis — ansamblio pirm., O. Jokubaitienė, komp. A. Mikulskis, D. Dundurienė, F. Eidintas — vykd. komiteto pirm., O. Mikulskienė — kanklių orkestro vadovė; II-je eilėje — P. Mašiotas, J. Stempušis, K. S. Karpius, I. Bublienė — vykd. komiteto sekretorė, J. Malskis — vykd. komiteto išdinininkas ir G. Aras. Komitetas padėjo daug rūpesčio, kad išvyka į Pietų Ameriką pasisektų.

LIET. BENDRUOMENĖS, SPAUDOS IR RADIO DIENOS

Jau ketvirtą kartą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba ruošia LB, spaudos ir radio dienas Tabor Farmoje. Pirmąsias suruošė tuometinis PLB pirmininkas šios vasarvietės savininkas a.a. Juozas Bačiūnas. Naujieji Tabor Farmos savininkai, inž. Valdas ir Alma Adamkai, šią tradiciją PLB valdybai padeda palaikyti. Maloni vasarvietės atmosfera ir šeiminių vaišingumas daug prisideda prie šių dienų sėkmingo pravedimo.

Ketvirtasis susitikimas įvyks

rugsėjo 18-19. Susidomėjimas ir šiemet didelis. Tikimasi daugelio visuomenės, radio ir spaudos darbuotojų atsilankymo. Pakviesti ir žada dalyvauti Lietuvos diplomatinės atstovai, Vliko, Alto ir Bendruomenės pirmininkai bei jų valdybų atstovai. Kviečiami apylinkių, apygardų bei LB tarybos nariai.

Suvažiuojamas visiem atviras. Mielai laukiami visi lietuviai, kuriems rūpi išsivijos lietuvių išsilaukimas ir veiklos stiprinimas.

Šių metų pagrindinė pokalbių tema plati: Išsivijos lietuvių kultūrinis, visuomeninis ir politinis pasireiškimas. Nuodugnai visų klausimų apsvastyti nebus įmanoma. Tad formalių pranešimų visai nebus, išskyrus trumpus pasisakymus Vliko, Alto ir Bendruomenės pirmininkų ar jų įgaliotinių.

Į pokalbius norima įtraukti visus dalyvius. Keliamas klausimas: kaip iš anksto sugrupuoti ir jiems paskirstyti laiką taip, kad visiem norintiem kalbėti jo užtektų. Pirmoje eilėje bus kviečiami kalbėti tie, kurie iš anksto pateiks raštu trumpai suformuluotą konkretų pasiūlymą. Siūlymai turėtų liesti šiaurės Amerikos lietuvių kultūrinės veiklos pagerinimą — stiprinimą. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į lietuviškosios veiklos suderinimą JAV-se. Laukiama taip pat ir konkrečių pasiūlymų, kaip efektingiau ir nuodugniau informuoti amerikiečių spaudą — svarbiausia, kaip ir ją pakliūti su mūsų padėti nušviečiančiom žiniomis.

Salia bendro simpoziumo numatyti ir atskiri seminarai radio ir spaudos darbuotojams. Jie, taupant laiką, vyks lygiagrečiai. Juose norima sudaryti programą specialistams išsikalbėti jiems rūpimais klausimais.

Radio darbuotojų seminarui pravedti kviečiami Tėvynės

Garsų radio vedėjas Juozas Stempušis ir Margučio rad. vedėjas Petras Petrutis; spaudos darbuotojų seminarui — Laiskų Lietuvių redaktorius kunigas J. Vaišnys, S. J., ir Dirvos atstovas Antanas Juodvalkis.

Šeštadienio vakarą bus paskirtas kultūrinei programai. Ją pravedti maloniai sutiko Lietuvių Radio Forumo vedėjas Vytautas Kasniūnas. Norintieji šioje programoje dalyvauti (dvi trys minutės kiekvienam) prašomi kreiptis tiesiog į V. Kasniūną: 3754 West 70th Place, Chicago, Ill. 60629.

Numatoma ir speciali spaudos bei radio konferencija, kurioje, tikimasi, dalyvaus Lietuvos diplomatinės Vliko, Alto ir Bendruomenės vadovaujantieji asmenys.

Apie savo dalyvavimą prašome kuo skubiau išsiųsti pranešimą. Duomenys reikalingi nakvynių ir maitinimo išlaidoms tvarkyti. Džiugu pastebėti, kad ir šiemet p.p. Adamkai mus sutiko globoti tik už savikainą vasarvietei.

Dalyvavimo ir programos reikalais rašykite PLB vykd. vicepirm. dr. A. Butkui, 2370 Canterbury Road, Cleveland, Ohio. Tel. 216-932-9944.

Hartford, Conn.

Prano Baltuonio paroda

Pranas Baltuonis yra medžio šaknies skulptūrų kūrėjas. Jo darbų paroda įvyks ir Hartforde, Lietuvių Klube, 227 Lawrence St., spalio 2-3. Parodos durys atsidarys spalio 2 d. 1 v. popiet, oficialus atidarymas bus 7 v.v. Atidarymo žodį tars dail. Audronė Pakštienė (Dragūnėvičiūtė). Sekmadienį, spalio 3, paroda bus atidaryta 10 v. r. ir tęsis iki vėlaus vakaro.

Rengia Hartfordo apylinkės LB valdyba ir kviečia visus gausiai atsilankyti. Svečiai bus vaišinami kavute.

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

BAYONNE, N. J.

Mr. Bernotas 1.
Ed. Bogdon 5.
P. Bochis 50.
J. Budzinski 20.
D. Campbell 10.
M. Dambrauskas 25.
A. Garbavich 1.
J. Gelnitis 5.
S. Gelnitis 2.
A. Glab 3.
V. Juozukynas 5.
C. Krupinski pažad. 100.
M. Laurish 2.
St. Sadowski 5.
R. Macieko 5.
S. Malakauskas 60, pažad. 300.

H. Markowski 5.
A. Marcinkus 10.
A. Masalski 5.
Fl. Melwid 10.
A. Miskewicz 5, pažad. 60.
M. Mickunas 100.
P. Miskewicz 2.
H. Mocieko 1, pažad. 50.
Fr. Mockus 25, pažad. 100.
St. Malvydas 10.
M. Radzevičius 5.
J. Rutowski 25.
M. Rusgy pažad. 100.
J. Sekel 5, pažad. 100.
P. Slagus 10.
S. Tumas 20.
J. Van Pelt 10.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįsiti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, rugsėjo 2 išvyko į Europą ir Afriką. Abiejuose kontinentuose aplankys po kelias valstybes. Kelionėje išbus šešias savaites. Tuo metu Vliko pirmininko pareigas eina vicepirmininkas J. Audėnas. (E)

— John V. Lindsay, New Yorko miesto burmistras, įsijungdamas į Rezoliucijom Remti Komitetą, rašo, kad jis suteiks visą galimą savo talką H. Con. Res. 416 rezoliucijai įgyvendinti.

— Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas, išvykęs į viso pasaulio pranciškonų vadovybės kapitulą, Medellin, Kolumbija, dalyvauja generalinių konstitucijų komisijoj — rytų Europos provincijų grupėj.

— Vladas Vencuskas, Venecuelos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, pakviestas nauju Vliko atstovybės Venecueloj pirmininku. Anksčiau šias pareigas ėjo Jurgis Bieliūnas, rugpjūčio 5 miręs Salzburge, Austrijoj. (E)

— Kęstutis Sapka, 22 m. vilnietis, tapo Europos čempionu šuolio į aukštį varžybose. Jis nugalėjo Helsinky, Suomijoj, rugpjūčio 10-16 Europos lengvosios atletikos pirmenybėse. Įveikęs 2 m 20 cm aukštį, tapo čempionu, gavo aukso medalį. Iki šiol Lietuvai aukščiausias apdovanojimas Europos pirmenybėse buvo sidabro medalis — jis buvo išeiktas ieties metikei Birutei Zalogaitytei — Kalėdėnėi 1958 Stockholme. Dabar Helsinky, kur varžėsi 30 valstybių, Lietuvai atstovavo šeši sportininkai. (E)

— Ryšium su š. m. liepos 19 d. komunistų mėginimu nuversti Sudano, Afrikos, vyriausybę, Sudano v-bė nubaudė perversmininkus ir nutraukė sankcijas su Sovietų Sąjunga. Vlikas ta proga išsuntinėjo visų arabų valstybių vyriausybėms išsamius raštus, kur pavyzdžiais nurodyta Sovietų Sąjungos pastangos dabar nuo 1917 pasigrobtį valdžią ir savo rankas, pasinaudojant įvairiuose kraštuose turimomis savo "penktomis kolonijomis". Netenka abejoti, kad sovietai panašią taktiką vartoja dabar ir jos nevensgs ateity. (E)

— Tarptarparlamentarinės Sąjungos konferencija rugsėjo 2-10 vyksta Paryžiu. Vlikas jau anksčiau yra mežges ryšius su Sąjungos konferencijos dalyviais, siekdamas juos supažindinti su Lietuvos padėtimi. Vliko valdyba įgaliojo Birutę Venskuvienę, prancūzų kalba Paryžiu leidžiamo Eltos biuletenio redaktore, dalyvauti minčtoji konferencijoj, susitikti su įvairių kraštų parlamentarais ir jiems pateikti informacinės medžiagos prancūzų ir anglų kalbomis. (E)

— Mykola Liwickyj, tautinės Ukrainos Respublikos prezidentas, atvykęs iš Muencheno, kur jis turi savo būstinę, rugsėjo 1 lankėsi pas Vliko pirmin. dr. K. Valiūną. Pokalby, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, buvo paliešti paskutiniai tarptautiniai įvykiai europinėje plotmėje, galima tolimesnė įvykių raida ir jų poveikis sovietų pavergtam tautom bei reikalas suplanuoti ir sutarti ne tik atkurti, bet ir konstruktivą pavergtų tautų programą ryšium su numatoma europine saugumo konferencija. (E)

— Leonardo Ribačenos ieško motina. Jis pats ar apie jį žinantieji prašomi pranešti Darbininko atsiminčiai.

— Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone įsikūrė kitose patalpose, 395 Broadway, So. Bostone. Siuose namuose anksčiau buvo ir Lietuvos garbės konsulo dr. A. Shallnos įstaiga.

Baltimorės žinios

Nauji mokslo metai Sv. Alfonso parapijos mokykloj prasidėjo rugsėjo 7. Vaikučiai ir jų auklėtojos dalyvavo 8 val. mišiose, kurias aukėjo klebonas prel. L. Mendelis.

Daina, Baltimorės vyrų choras, pradėjo repetuoti rugsėjo 7 d. 7-30 val. vak. Lietuvių Sveitinės kambariuose. Kviečiami ir nauji nariai.

Taikos kelionė į Mt. St. Mary's Liurdą, Emmitsburgh, Md., įvyks rugsėjo 19, sekmadienį. Jai vadovaus prel. L. Mendelis. Maldininkai nuo Sv. Alfonso bažnyčios išvyks 9 val. ryto. Liurde prelatas 12 val. aukos mišias, po mišių pietūs. Svč. Sakramento palaiminimas bus Sisters of Charity naujuose namuose, kur specialioj kopytėlėj palaidotas palaimintosis Motinos Elizabeth Seton kūnas. Baltimorėn grįžtama 6 val. Kas planuoja vykti raginamas iš anksto įsigyti bilietus.

Baltimorės miesto metinė prekybos šventė įvyks rugsėjo 24-26 miesto centre. Įvairios tautos turi savo atskiras vietas, kur išstato charakteringus išdirbinius. Pereitų metų pasirodymuose lietuviai su savo rankdarbiais susilaukė daug pagyrimų. Tikimės, kad ir šiemet lietuviams pasiseks.

I Am American Day šiemet įvyks rugsėjo 12. Parade dalyvaus įžymesnės asmenybės, jūrininkai, kariuomenės įvairios dalys. Legionierių tarpe žygiuos ir Lietuvių posto 154 legionieriai. Kviečiami ir kiti lietuviai dalyvauti.

Amerikos lietuvių postas 154 ir padėjėjos ruošia ypatingas iškilmes rugsėjo 26, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Sveitinės didžiojo salėj. Pagerbus mirusius narius, bus pristatyti nauji valdybos nariai, kurie nuo tos dienos perims naujas pareigas. Kiekvienais metais panašios iškilmės dalyvauja Marylando valstijos ir Baltimorės miesto legionierių žymūs veikėjai.

Jonias Zalnieraitis-Zallner, ankstesnės kartos lietuvis, po ilgos ir sunkios ligos mirė rugsėjo 1 Forest Haven prieglaudoj. Velionis, kai sveikata leido, dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Už jo vėle gedulingos pamaldos paaukotos Sv. Alfonso bažnyčioj rugsėjo 3. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko motina Julija Zalnieraitienė.

Jonas Obelinis

Venecuelos lietuvių jaunimas laukia Čiurlionio ansamblio Maiquetijos aerodrome.

WORCESTER, MASS.

Atvyksta solistė

Gina Čapkauskienė

Rugsėjo 18, šeštadienį, pirmą kartą ir mūsų koloniją iš Montrealio atvyksta pasižymėjusi solistė Gina Butkutė-Čapkauskienė. Tą vakarą 7 v. puičioje Jėzaus Vardo (Holy Name) gimnazijos auditorijoje, 144 Granite St., solistė duos dainų ir arijų koncertą, akomponuojant kompozitoriui J. Gaideliui.

Savo koncertais solistė G. Čapkauskienė yra susilaukusi ne tik lietuvių, bet ir kitatautių dėmesio.

Štai kaip apie ją atsiliepia žurnalistas J. Daugailis (po Laiskų Lietuviams dainos ir poezijos vakaro kovo mėnesį Chicagoje):

"Didelis vakaro praturtinimas buvo solistės G. Čapkauskienės (soprano) dainos. Pradėjus tarptautinių, garsenybių — Handelio ir Mozarto — kompozicijomis italų, anglų, vokiečių kalbomis. Iš karto publika pastebėjo jos labai pajėgų, skaidrų, tyrą, išlavintą balsą, atliekant šias dainas ir arijas.

"Antroji mūsų talentingos solistės repertuaro dalis buvo skirta lietuviškajai dainai. Solistė bemėgstanti liaudies dainas, mūsų kompozitorių aranžuotas: Rūta žalioji (Klova), Motučės dvarely (Klova), Už balto stalo (Banaitis), Kad aš našlaitėlė (Kačanauskas). Jos dainavimas klausantis, darėsi labai suprantama, todėl ji pakviesta dainuoti lietuvių operoje.

"Ilgų plovimų kviečiama, so-

listė padainavo ariją "Afin son tua" (Donizetti), pasižyminę ypatingu sunkumu.

"Solistė tiek pajėgi, kad gana ilga programa jos balso ne kiek nenuvargino."

Po kelių savaitių G. Čapkauskienė dalyvavo Chicagos lietuvių operos pastatyme. Pirmame Traviatos pastatyme ji atliko Violetos vaidmenį. Antrame akte, kaip rašo kompozitorius V. Jakubėnas, "svarbiausią vaidmenį jam suteikė debutantė — iš Montrealio atvykus G. Čapkauskienė, kuri turi didelį, skambų koloratūrinį sopraną su kiek metaliniu skambesiu: balsas gerai išlavintas, laisvai apimamas visus registrus, nenustojęs skambesio žemose gaidose, turįs puikią aukštą gaidą, tiek piano, tiek forte. Yra gražios išpildymo dovanos ir aiški dikcija. G. Čapkauskienė parodė ir aiškų imitą vaidybinį gabumą. Kas ypač svarbu operoje, ji sugeba sceniškai jausti savo kūną, pozą ir judesius išreikšdama pergyvenamo momento nuotaiką. G. Čapkauskienės asmenyje igijome stambų naują įnašą mūsų dainininkų šeimoje: jos debiutas sudarė svarbiausią šiuometinio sezono įdomumą."

Birželio mėnesį G. Čapkauskienė pasirodė Los Angeles lietuviškoje scenoje. Rašytojas J. Gliudai apie ją taip atsiliepa: "Jos repertuare buvo belcanto dalykai, plius tradicinis lietuviškas priedas: trys Br. Budriūno dainos. Solo partiją vainikavo atliko Br. Budriūno giesmėje "Mano protėvių žemė" ir kantoje.

Rengėjai kviečia visus vietas ir aplinkinių kolonijų lietuvius atsilankyti į šį koncertą, kad Jėzaus Vardo gimnazijos auditoriją ir mes taip užpildytume, kaip užpildo kitas auditorijas kitų kolonijų lietuviai, kur mūsų lietuviškos šeimos solistė G. Čapkauskienė pasirodo.

Lapkričio 20 solistė dainuos metiniame Darbininko koncerte New Yorke.

J.M.

Baltiečių festivalyje šoka Brooklyno vyčių kuopos tautinių šokių grupė.

Nuotr. V. Maželis

ANTRASIS BALŲ FESTIVALIS PRIEDAINĖJE

Rugpjūčio 21, šeštadienį, latvių parke Priedainėje, Freehold, N. J., įvyko antrasis baltų festivalis, surengtas Batono. Šiame festivalyje dalyvavo daugelis latvių, kurie atnešė daugelį patrauklių programų, tai dabar važiavo susitikti draugų, atnaujinti pažintis.

Programą prasidėjo 2 val. tinklinio varžybomis. Varžėsi esant ir latviai. Laimėjo estai.

Vėliau amfiteatre buvo šokių ir dainų programa. Prasidėjo visų trijų tautų paradu. Paskui

amfiteatrą išėjo esčių gimnazijų grupė iš Lakewood, N.J. Jos yra plačiai žinomos ir yra susidariusios gana gerą vardą.

Zibuoklių sekstetas, vadovaujamas Liudo Stuko, padainavo: Nemunėli, Nemunėli — A. Brazinsko, Na tai kas — K. Kavecko, Kareivėliai — A. Brazinsko ir latvių liaudies dainą Aunu, aunu baltas kojas, aranžuotą L. Stuko.

Toliau Lietuvos vyčių tautinių šokių grupė iš Brooklyno, vadovaujama Birutės Radziva-

nienės, pašoko keletą tautinių šokių. Pabaigoje šokių vedėja net žodėlių tarė, pasidžiaugdama bendru pabaltiečių festivaliu.

Latvių dainininkė Margarita Dace Karklinš, iš Toronto, padainavo kelias latvių dainas. Pabaigoje šoko latvių tautinių šokių grupė Dzintars.

Paskaityti sveikinimai. Toliau buvo šokiai. Visi turėjo progos pasivaikinti specifiniais baltiečių valgiais. Buvo ir loterija, kuriai fantus buvo suaukoję įvairių tautų žmonės. Dail. Vido Kristalaitės dovanota paveikslą laimėjo latvis iš Philadelphijos. Buvo ir kioskai su įvairiais rankdarbiais.

PADĖKA

Mūsų brangiems Tėvams

a.a. Salomėjai ir dr. Motiejui Nasvyčiams

š.m. birželio 13 ir 22 mirus, mūsų giminės, draugai ir pažįstami parodė labai daug širdies ir suteikė paguodos gilaus skausmo metu.

Esame didžiai dėkingos visoms organizacijoms ir asmenims, pareiškusiems užuojautą žodžiu, asmeniškai laiškais ir spaudoje; atsuntę gėles, aukoję mišioms ir lietuviškiems reikalams; atvykę ilgą kelią į šermenis; dalyvavę laidotuviuose ir tarę atsisveikinimo žodžius.

Nuoširdi padėka kun. V. Zakarui, suteikusiam mirusiems paskutinį dvasinį patarnavimą; prel. V. Balčiūnui, prel. P. Jurui ir prof. S. Ylai už aukotas mišias.

Didi padėka Putnamo Nekaltai Pradėtosios Marijos seserim už globą ir gerumą visai mūsų šeimai per paskutinius mūsų a.a. Tėvų gyvenimo metus, praleistus Matuliočio Namuose, ir už didelę pagalbą laidotuvių metu.

Nepajėgdamos asmeniškai padėkoti visiems, kurie palengvino mums atskyrimo skausmą, reiškiamo giliu dėkingumu šiuo būdu.

Dukterys su šeimomis

Velionė pageidavo, kad vietoj gėlių, kurios greit nuvysta, artimieji aukotų Kultūros Židinio statybai, nes tai bus auka jaunimui. Atsisveikinimo vakarą Garšvos koplyčioje Kultūros Židinio statybai suaukotas 310 dol. (žiūr. Darb. 54 n., 8 psl.).

— Žilvitis, gausiausia Sao Paulo jaunimo grupė, turinti apie 60 narių, rugpjūčio 1 suaukošė jaunimo šventę, pastatydama A. Gustaičio "Sekminių vainiką" ir tautinių šokių pyne. Ilgametė globėja M. Vinksnaitienė iš pareigų pasitraukė. Brazilijos LB tarybos pirm. J. Čiuvinas jai įteikė diplomą.

Apiešimo parapijos choras giedoja Lietuvių dienoje

AURESVILLE, N. Y.

Rugpjūčio 22 Amerikos kankinių šventovėje Auresville, N. Y., netoli Amsterdamo, buvo lietuvių diena, sutraukusi labai daug žmonių. Čia mišių metu giedoti buvo pakviestas Apiešimo parapijos choras, kuriam vadovauja muz. Algirdas Kačanauskas ir kurio pirmininku yra Vytautas Radzivas.

Choras kvietimą priėmė ir nuvyko į šventovę ir giedojo kun. Šukio Taikos Karalienės garbei sukurtais mišias. Mišias celebravo prel. J. Balkūnas su visa eile kunigų.

Choro solistė Louise Senken atliko Liudo Stuko — Marija, Dievo Motinėle ir Fred Lucka pagiedoto Trečiojo Kristaus žodį — muz. T. DuBouis.

Pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Jis kalbėjo angliškai apie lietuvių tautą, kuriai tenka daug kentėti. Bažnyčioje buvo labai daug žmonių, atvykusių į pamaldas. Po pamaldų daug kas sveikino choristus, dirigentą už gražų giedojimą. Kiti klausė, ar tai ne profesionalinis choras.

Si kankinių bažnyčia yra labai graži ir išpūdinga. Ji apskrita ir turi 70 durų į visas puses.

Choro atvykimu labai apsidžiaugė kun. K. Balčys, Amsterdamo lietuvių klebonas, kuris pats yra solistas ir kuris yra dainavęs koncerte New Yorke.

Iš Brocktono apylinkės veiklos

Atostogų sezonas užklupo taip staigiai, kad nė spaudoje nebespėjome visko paskelbti. Dabar, visiems pailsėjus, nors ir pavėluotai, bandysiu Brocktono ir apylinkės lietuvių painformuoti.

Pavasarinė apylinkės valdybos veikla buvo baigta tragiškų birželio įvykių minėjimu, kuris susidėjo iš pamaldų bažnyčioje, akademinės dalies ir pranešimų anglų kalba per abi radijo stotis.

Pamaldos už nukankintus tautiečius ir partizanus buvo užsakytos iš anksto, dauguma organizacijų dalyvavo su vėliavomis, bet žmonės labai nusivylė, kad naujas klebonas nerado reikalo lietuvių parapijoje tokia svarbia proga laikyti mišių lietuviškai, tik tai pragai pritaikyti pamokslą pasakė abiem kalbomis.

Akademinėje dalyje apylinkės pirm-kio žodis, himnai, sušaukimo minutė. Išsamia kalba, gal kiek ilgoka, pasakė J. Visbaras iš Bostono. Meninę dalį atliko šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus J. Gaidelio, šeštadiinės mokyklos mokiniai, paruošti E. Ribokienės, p. Baškauskaitė pasakė eilėraštį.

Minėjimas užbaigtas bendromis vaisėmis.

Abi Brocktono radijo stotys transliavo tą progą po 25 minutes specialiai paruoštą anglų kalba programą, pajavintą liet. dainomis.

Padėka priklauso šv. Kazimiero parapijos chorui, kompoz. J. Gaideliui, prelegentui J. Visbarui, B. Burbai už genodidą parodos surengimą ir skelbimus, A. Baškauskienėi už puikias gėles, E. Ribokienėi už programėles paruošimą, Br. Meizienei ir jos kadru už vaizdų parengimą, P. Višniui ir R. Ausiejutei už pagalbą sudarant radijo programai juostas, valdybos nariams už talką salė ir, svarbiausia, Brocktono ir apylinkių lietuviams, nors ir nepergausiai į minėjimą atsilankiusiems ir savo aukomis parėmusiems.

Teko nugirsti, kad keleta asmenų liko nepatenkinti, kam reikėjo mokėti už vaises. Tėka ta proga paaiškinti, kad šiais metais pirmą kartą buvome paprašyti sumokėti už pasinaudojimą sale, o apylinkės kasoje neturint pinigų, reikėjo iš kur nors 45 dol. surinkti.

— Lietuvių Fondo tarybos posėdy nutarta, kad dabartinė LF valdyba — pirm. dr. K. Ambrozaitis, vicepirm. dr. V. Simaitis ir A. Rėklaitis, išd. H. Daras, sekr. J. Kučėnas — pareigas eis iki Naujų Metų. Ši valdyba paruoš ir apyskaitą už 1971. Tada naują valdybą sudarys naujai išrinktas pirm. dr. Jonas Valaitis. LF tarybos pirmin. dr. G. Balukui ir sekr. St. Rauckinui atsisakius, nauju LF tarybos pirm. išrinktas dr. K. Ambrozaitis, sekr. dr. D. Kaunas.

Po mišių kankinių koplyčios klebonas choristam surengė puikias vaises — šiltą vakarienę gražioje, egzotiškoje aplinkoje.

Choras tikrai su pakilia nuotaika grįžo namo į Brooklyną ir dabar rengiasi mažai dainų šventei, kuri bus rudeni Elizabethe. Bus atliktas tas pats rečertuaras, kaip ir dainų šventėje Chicagoje.

Choro vadovas muzikas Algirdas Kačanauskas kviečia į chorą jaunimą. Dažnai kur chorą kviečia, ir būtų geriausias progos koncertuoti ir pasirodyti, bet tenka atsisakyti, nes chorui trūksta dar naujų ir jaunų žmonių. Jaunuoliai chore tikrai praleis gražiai ir kultūringai laiką ir pamatys, kad jų darbas pasitarnaus mūsų bendruomenės labui.

Dalyvis

GRAŽIOS PAMALDOS

Amerikos kankinių šventovėje Auresville, N. Y., rugpjūčio 22 buvo surengta lietuvių diena, kuri praėjo labai sėkmingai. Didelė padėka priklauso

LAWRENCE, MASS.

Piknikas pavyko

Daugiau kaip mėnesį buvo tariamasi apie pikniką, kuris turėjo įvykti rugpjūčio 29 (ir įvyko).

Paskutiniame pasitarime dalyvavo Joana Lisauskienė, Rita de Roche, Rene Fugiero, Juozas A. Miliauskas, Rene Pamerleau, Mary Fugiero, Amelija Jastimsky, Mary Philips, Adelė Pinaitė, Ona Songailaitė ir Antoinette Russell.

Pikniko vedėja buvo išrinkta Rene Fugiero, virtuvės viršininkė — J. Lisauskienė, kitos pasirinko produktų pristatymo bei jų paruošimo pareigas.

Bet nelaimė: pradėjo lyti, artėjo uraganas. Visi klausė: kas bus, kaip su pikniku? Laimė, šeštadienį prasijaukė saulėtė, o sekmadienį išaušo gražus rytas.

Jau nuo pirmos valandos pradėjo žmonės rinktis į "Palangą". Čia yra ežeras. Vieta apaugusi medžiais. Antrą valandą jau prasidėjo tikras piknikas.

prel. J. Balkūnui, kuris atvyko jau antrą kartą į tokią dieną ir čia aukojė mišias ir pasakė įspūdingą pamokslą. Per mišias giedojo Apiešimo parapijos choras iš Brooklyno.

Visi apsidžiaugė, kad choras nepagailėjo nei laiko nei lėšų ir atvyko į šią šventovę ir taip gražiai giedojo.

Tai buvo 4:15 valandos mišios. Į jas suvažiuoja labai daug žmonių. Tai ir šį kartą šalia lietuvių buvo labai daug kitų tautybių.

Paprastai prieš mišias giedamas himnas, ir visi sustoja. Šį kartą choras užgiedojė "Pulkim ant kelių". Lietuviai pradėjo klauptis, taip suklupo visa bažnyčia.

Prie altoriaus buvo devyni kunigai, ir tai labai papuošė šias iškilmingas pamaldas.

Būtų gera, kad ir ateityje būtų rengiamos tokios gražios pamaldos. Tegu visi pamato, kad yra ir tokie lietuviai, kurie moka organizuoti ir kultūringai pasirodyti.

Po pamaldų daug kas apžiūrėjo šventovės aplinkumą. Čia yra labai gražu. Netoli teka Mohawk upė ir sudaro to paties vardo slėnį.

W. R.

A.a. ANTANINA OŠLAPIENĖ

Rugpjūčio 15 New Yorke po sunkios ligos mirė Antanina Ošlapienė-Sumnauskaitė, advokato Alberto Ošlapo žmona.

Buvo pašarvota Garšvos laidojimo koplyčioje. Čia susirinko labai daug žmonių atsisveikinti su velione, pareikšti užuojautos vyriui ir sūnum. Atsisveikinimo vakarą, rugpjūčio 17, susirinko apie 100 žmonių. Po jautrių ekleminėjų dvasioj kun. J. Pakalniškio atlaikytų religinių pamaldų jaudinanti žodį pasakė prel. J. Balkūnas. Jis prisiminė, kad prieš porą mėnesių palaidojęs seserį ir prieš dvi savaites motiną, tad jaučiasi arčiausiai tų, kurie susirinko gedėti prie velionės karsto.

Čia atsisveikinimo kalbas pasakė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, LB Queens apylinkės valdybos vardu Adalbertas Milaševičius. Pabaltijo Moterų T-bos vardu kalbėjo Helga Ozolinė, Moterų Klubu Federacijos vardu atsisveikino Vincė Jonuškaitė. Ji prisiminė velionę kaip pavyzdinę ir uolia narę, kuri visada lankė susirinkimus. Prisiminė ir Voronežo laikus, kai 1915 drauge mokėsi vienų gimnazijoje ir gyveno viename bendrabutyje. Prisiminė ir velionės darbą Lietuvos pasiuntinybėje Rygoje.

Palaidota buvo iš Maspetho lietuvių parapijos bažnyčios rugpjūčio 18. Čia mišias celebravo prel. J. Balkūnas, kunigas J. Pakalniškis ir T. Paulius Baltakis, O.F.M. Mišių metu giedojė Vincė Jonuškaitė.

Palaidota Cypress Hills kapinėse. Čia maldas sukalbėjo prel. J. Balkūnas, asistuojant Tėv. P. Baltakiui.

Be vyro advokato Alberto Ošlapo, liūdesys liko dar du sūnūs: dr. Raimundas ir inž. Algimantas, abu su šeimomis.

Velionė buvo gimusi 1900 birželio 13 Rygoje. Tėvai buvo Ona ir Motiejus Sumnauskai. Pradžios mokyklą išėjo Rygos lietuvių mokykloje. Ten mokytojavo jos vyriausioji sesuo Malvina, vėliau buvusi tos mokyklos vedėja ir šiuo metu dar tebegyvenanti Rygoje.

A.a. Antanina Ošlapienė

Pirmąsias gimnazijos klases ėjo Rygos privačioje rusų gimnazijoje. Karo metu buvo nublokšta į Voronežą ir lankė lietuvių gimnaziją. Po karo 1918 gale grįžo į Rygą, tesė gimnazijos mokslus ir pradėjo dirbti besikuriančioje Lietuvos atstovybėje Rygoje. Čia 1919 atvažiavo dr. Jonas Šliupas. Jo tikslas buvo užmegzti santykius su Latvija ir suorganizuoti pirmąją atstovybę. Antanina Sumnauskaitė ir buvo tos atstovybės pati pirmoji tarnautoja. 1920 jau atvyko įgaliotas ministras dr. Dovas Zaunius. Antanina buvo pirmoji jo sekretorė.

1923 gruodžio mėnesį persikėlė į Kauną. Laimingų sutapimų ji išsaugojo net tos kelionės liudijimą, išrašytą Lietuvos pasiuntinybės. Liudijimas rašytas lietuvių ir latvių kalbomis, datuotas 1923 gruodžio 19, pasirašytas J. Aukštuolio, Lietuvos atstovo Latvijoje. Šį raštą velionė atsivežė net iki Amerikos ir čia gražiai išsaugojo.

Apsigyvenusi Kaune, pradėjo dirbti teisingumo ministerijoje. Čia susipažino su tos ministerijos juristu Albertu Ošlapu ir už jo išteikėjo 1925 spalio 3. Vėliau ji pasitraukė iš visų darbų ir atsidėjo tik savo šeimai.

Iš Rygos laikų ją prisimena ir dr. A. Gerutis, taip pat Rygos lietuvis, anksti pradėjęs dirbti Lietuvos pasiuntinybėje Rygoje. Išgirdęs apie jos mirtį, pasiskubino giminėm pareikšti užuojautą. Prisimena jis, kad Antanina rodė kolegiskumą 16 metų jaunuoliui, atsiradusiam to paties pasiuntinybėje.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ-DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigos, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 Mc Donald Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6530
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0308
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476

— **Dr. P. Daužvardis**, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje, prašė Lietuvos diplomatinės šefo paleisti jį dėl ligos iš einamųjų pareigų. Ministeris St. Lozoraitis atsakė, kad prašymo negali patenkinti, nes dr. Daužvardžio, didžiojo nusipelnusio Lietuvos diplomato, pasilikimas savo poste ir jo didelis patirtimas turi pirmąjį svarbą Lietuvos diplomatinės tarnybai.

— **Vysk. A. Deksnys**, lydimas sekretoriaus tėv. dr. Klemeno Zalio, OFM, aplankė Kopenhagą ir Stockholmą vyskupų ir susitiko su tuose kraštuose gyvenančiais lietuviais.

— **Dr. Z. Ivinskis** jau parašė Lietuvos Istorijos I tomą. Lietuvos Fondo valdyba laukia rankraščio. Ji vykdys savo įsipareigojimus minimą istoriją išleisti.

— **Pedagoginiame** Lituanistikos Institute darbas pradėtas rugsėjo 11. Studentais priimami baigusieji aukštesnias lituanistikos mokyklas. Ligi šiol jau yra užrašę 26 nauji klausytojai. Naujų studentų registracija tęsis ligi mokslo metų pradžios. Turimais duomenimis, ateinančiais mokslo metais Institutą lankys 63 studentai. Instituto tikslas — ruošti mokytojus lituanistikos mokykloms. Instituto programa yra dvejų ir trejų metų. Išėjusiųjų metų programą išgyja pradinį lit. mokyklų mokytojų cenzą, o išėjusiųjų metų programą suteikiamas aukštesnios lit. mokyklos mokytojų cenzas. Ta pati programa eina ir neakivaizdinio (korespondencinio) būdu. Šiuo dėstymo būdu gali pasinaudoti bet kam gyvenančiam. Į neakivaizdinį skyrių priimami ir mažesnio išsilavinimo asmenys. Su jais eina žemesnio lygio programa. Informacijos reikalu kreiptis adresu: P. L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

— **Kun. Antano Šeškevičiaus**, S. J., gynimosi kalbos pasirodė nauja laida angliškai. Kun. Šeškevičius prieš metus buvo nuteistas vieneriems metams kalinimo. Jo gynimosi kalba nuteistino laisvojo pasaulio žmones. Kurie norėtų paskleisti jo kalbą amerikiečių ar kitų svetimausių tarpe, rašykite: Condemned for Teaching Religion in Church, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. USA.

— **Vakaru Vokietijos** televizijos rugsėjo 31 vakarą buvo parodytas filmas apie Baltijos valstybes 1918-1940 laikotarpį. Buvo rodomi Lietuvos, Latvijos ir Estijos vaizdai, įvykiai, asmenys ir politinio, ūkinio bei kultūrinio gyvenimo bruožai.

— **Prof. Birger Nerman**, žymus švedijos archeologas ir nuosirdus kovotojas už Baltijos kraštų išsilavinimą iš sovietų vergijos, rugsėjo 22 mirė Stockholme. (E)

— **Labdarybės subatvakaris** įvyks rugsėjo 11, šeštadienį, nuo 2 val. popiet Venclauskų sodyboje, 89 Spindle Hill Rd., Waterbury, Conn. Programa, loterija, vaišės. Visos pajamos skiriamos Balfui ir Vasario 16 gimnazijai. Šitokią labdaros šventę kasmet ruošia rugsėjo mėn. Danutė Venclauskaitė, nuosirdžiai norėdama tęsti tėvų Stanislovo ir Kazimiero Venclauskų labdarinius darbus.

— **Klaidų atitaisymas**: Medeline vaišių metu ne kun. M. Tamošiūnas buvo apdovanotas Kolumbijos miestų herbais išpuosta lėkšte, bet atvirkščiai: Medelino lietuviai apdovanojo kalbama lėkšte Čiurlionio ansamblių, o Čiurlionio ansamblių, atsidėkodamas didžiajam išvykos kaltininkui kun. Tamošiūnui, įteikė lietuvišką koplytėlę. — **A.Sb.**

Sustojo plakusi Stasio Matycko širdis

Dar nespėjo nudžiūti sūnui ašaros, palaidojus savo mylimą tėvą inž. docentą Joną Matycką (mirė š.m. sausio 17), kai negailingoji mirtis rugsėjo 14 pasiėmė ir sūnų Stasį, gyvenusį Warren, N. J.

Nepaprastai skaudus įvykis pasilikusiai šeimai: žmona neteko vyro, o mažamečiai keturi vaikai (vyriausias 13 metų) — brangaus tėvo, kuris ligi paskutinės gyvenimo akimirkos neišleido jų iš akių.

Stasys Matyckas gimė 1932 rugsėjo 20 Kaune. Išgynė vos 39 metus.

Tremties metu su tėvais gyveno Augustdorfe, Vokietijoje. Atvykęs į šį kraštą, labai uoliai mokėsi. Brooklyno Politechnikos Institute baigė elektros inžineriją. Kaip inžinierius dirbo R.C.A. (Radio Communication of America). Pasižymėjo gabumais. Mėrovės buvo labai gerai įvertintas. Dirbo net sirgdamas, nors ir nepilną laiką, kad

galėtų savo šeimą bent minimai aprūpinti.

Sveikas būdamas, reikėsi ir visuomeninėje veikloje. Studentaudamas priklausė prie Instituto draugijų, bet tampriai buvo susijęs su New Yorko Lietuvių Studentų Draugija (kurį laiką buvo jos pirmininku). Priklausė prie Santaros ir kitų organizacijų. Žodžiu, buvo veiklus lietuvių reikaluose ir būtu daug daugiau pasireiškęs, jei liga jo nebūtų palietusi.

Jaunas, energingas kuklus, darbštus, kantrus ir visų mėgstamas, prieš pusantų metų pajuto negalavimus inkstuose. Liga aštrėjo. Neįveikė jos nei daktarai, nei vaistai. Pagaliau sustojo veikti abu inkstai. Mašiniui būdu kas savaitę reikėjo perpumpuoti kraują. Ir tokia padėtis — kova tarp gyvybės ir mirties — tęsėsi ilgą laiką. Rugsėjo 14 Plainfield, N. Y., ligoninėje užgeso Stasys amžinai.

Skaudi buvo paskutinė kelionė į amžino poilsio vietą. Prie karsto stovėjo didžiausiam nučiūdimui likusi žmona Vitalija su apsaugojusiais keturiais mažamečiais vaikais ir didokas būrys draugų, bendradarbių bei pažįstamų. Liūdesys ir susimąstymas gaubė visus.

Išsėkis ramybėje, mielas Stasys tiek daug iškentėjęs šioj laikinoj žemelėj!

Naslei Vitalijai tegul Dievas suteikia kantrybės ir ištvermės ir toliau teikti savo motinišką globą pasilikusiems našlaičiams.

J. Mėl.

HAPPY LABOR DAY

TWIN CITY MOBIL SERVICE STATION
Open 7 days a week General auto repairs road service. Tires, batteries and accessories. 1610 Park Ave. South Plainfield, New Jersey Phone 201-754-8304

COUNTRY KITCHEN DELICATESSEN
Open 7 Days a Week
We do catering
State Highway 35
Lavalette, New Jersey

TOM'S DRY CLEANING & REPAIRING
103 Ferry Street
Newark, New Jersey
Call 201-589-5788

MARY'S BOUTIQUE
Open 6 Days a Week
Where The Best Costs Less
354 Palisade Avenue
Bogota, New Jersey

BELINDA'S FASHIONS
Open 6 Days a Week
6002 Bergenline Avenue
West New York, New Jersey

CHIRINO GAS STATION
Open 7 days a week
General auto repairs - Road service
Inspection work, tires, batteries & accessories — 338 South Fifth St.
Elizabeth, New Jersey

WILLIAMS SERVICE STATION
Open 7 days a week
Specializing in Tune Ups
Road and Towing Service
331 Broadway, Long Branch, N.J.
Call: 201-222-9883

RAIMO'S JUNK DEALER
11 Bloomfield Avenue
North Caldwell, New Jersey
WE PAY TOP DOLLAR
Call 201-226-1910

GEMINI STEAK HOUSE
A FAMILY PLACE
525 State Highway 35
Middletown, New Jersey

WILLIAMS GARAGE AND TOWING SERVICE
No job too big or too small
We take pride in our work
465 Sindy Road
Piscataway, New Jersey

LLEWELLYN AMERICAN SERVICE STATION
Open 7 days a week. Auto repairs, road service, towing, Tires, batteries and accessories — 83 Main Street, West Orange, New Jersey — Call 201-731-9622

KEYPORT MOBIL SERVICE STATION
Open 7 days a week
Complete auto repairs
Route 36 and Broad Street
Keypoint, N.J. — Call 201-264-9726

GREAT EASTERN DISCOUNT DEPT. STORE
One stop Shopping Center
A Family Place
State Highway No. 440
Jersey City, New Jersey
201-432-7800

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

SERVICE

Mario's auto inspection service complete brake repairs front end work, electrical work tune ups our specialty auto repairs skilled mechanics Shell Bay Road Mayville opp exit of State Inspection Sta. 609-465-5607

CROSS KEYS ESSO Service Station
Open 7 days a week electronic tire balancing and tune ups, tires, gas, oil, brake specialist. Road service and towing Black Horse Pike & Cross Keys Rd Cross Keys, N.J. Call 609-629-8938

Buy wholesale and save up to 100%. Join the wholesale consumer club A. growing club of consumers who buy wholesale by using techniques known to few. With \$5 per year you receive a catalogue with confidential wholesale prices guaranteed to save up to 100%. 212-292-6016/679-9114

APEX BODY SHOP
Collision Experts
All work guaranteed
379 Broadway Long Branch, N.J.
Call 201-229-5354
Mr. Henry Speaks

LA JOYA GIFT SHOP
Open 6 Days a Week
For the Finest of Jewelry & Gifts use our layaway plan
4419 Bergenline Avenue
Union City, New Jersey
Call 201-865-0725

L & W AUTO CLEANING CORP
Simionizing blue coral porcelainizing interior shampoo convertible and vinyl tops cleaned — Call for more info dial 201-487-3060 — 118 Atlantic Street Hackensack 07601

H. W. MALE
CUSTODIAN
BENNETT COLLEGE
3-11 Shift. Exp. preferred
Call for interview & appointment
914-677-3441

DAVENPORT OPERATORS & SET-UP MEN
Openings 1st, 2nd, 3rd. shifts for experienced machinists only.
New England's largest Job Shop
Top fringe benefits.

CAMBRIDGE SCREW CO., INC.
100 Foley St., Somerville, Mass.
203-666-3340
An Equal Opportunity Employer

MALE FEMALE

PART TIME DAY and EVES

No Experience Necessary

Food Service Helpers start 4 a.m.

Mobile Snack Bar Drivers

Sales Clerks - Stock Clerks - Gas Station Attendants

Apply 8:30 a.m. - 4:30 p.m. Mon. - Fri.

ARMY & AIR FORCE EXCHANGE
Building 5342 Fort Dix, N.J.

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

DISPLAY

STRATIS & SONS RESTAURANT

Open 6 days a week Closed Sundays
Facilities for banquets and parties
20 Hamilton Street Paterson, N.J.
Call 201-742-0433

ROBERT'S AUTO BODY SHOP
41 Tulip Street Passaic, New Jersey
Collision Experts
Call 201-473-0012

GARAGE-Body Shop for Sale with 17 acres land main highway good opportunity. Other interests must be seen to appreciate. Will take mortgage. Must sell. 518-943-4710

LUNCHEONETTE FOR SALE — Good opportunity. Must sell at sacrifice for \$6,000 due to illness. Call (201) LA 5-8357

MARTHA TAYLOR'S CONCEPTION
By appointment only men, women, children custom tailoring style creation — 228 Union St., Jersey City, New Jersey call 201-432-7854

FURS BY KAROL
If you think buying your precious furs from a Furrier whose background stretches across a century, means more you're smart. Its Karol for the mother-of the Bride fashions for bridesmaids — "after 5" cocktail dresses. Ensembles of course cruise wear and weekend fashions. KAROL one of the nations finest specialty stores—Garden State Plaza Paramus, N.J. Charge lay away plans — daily to 8:30 Sat. to 6 PM.

The Greek

Route 17
Hasbrouck Heights

Open 7 Days a Week
Fine Greek and International Dishes, Lunch and Dinner
Try our Cocktail Hour at 5
Call:
201-228-1260

H. W. MALE

CARPET MECHANIC
Piecwork Only
AND HELPERS
Experience not necessary
516-884-7766

INTERTRADE EXPRESS CORP.

pirma jums pasakė — dabar jūsų giminės tai patvirtina

Užsakykite tikrai

specialių rublių sertifikatų Lietuvon

Jie yra geriausia dovana

Su jais jūsų giminės gali gauti ką tik nori už normalios kainos dalį. Tai lyg apsilankymas krautuvė su \$100.00 ir apsipirkimas prekių \$200.00 ar \$300.00 ar dar didesnės vertės sumoje. Pristatomas į namus per 3-4 savaites. Pilnai garantuota. Kaina \$2.13 už vieną specialų rublį. Absoliučiai jokių kitų mokesčių. Prašykite VELTUI SIUNCIAMŲ ILIUSTRUTŲ KATALOGŲ. UŽSAKYKITE DABAR — užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBŲ

automobiliai

Tik trumpam laikui

MOSKVITCH 412 IE \$2995.00
ZAPORCHETS ZAZ 966 \$1895.00

Prieinami labai riboti kiekiai. Todėl nelaukit, užsakykite dabar.

Apartamentai

Mes primame užsakyti butams ir apartamentams. Prašykite mūsų specialų biuletenį.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

RESTAURANT

SOPHIES RESTAURANT
Open 5 Days a week for Breakfast & Lunch Good food at reasonable prices

343 St. Nicholas Ave.
Ridgewood, Queens
Call EV 2-9658

TONY DA CENEA TAVERN & RESTAURANT
Open 7 days a week Good food & excellent service. For Weddings, Parties, Communion & Confirmations
72 Elm Road, Newark, N. J.
201-589-0376

H. W. FEMALE

EXP WAITRESS Nites must be able to work Holidays & Weekends Steady, nice working conditions
INTERNATIONAL HOUSE OF PANCAKES
232nd St., Bronx, N. Y.
Ask for Mr. Jones

PIZZA

RIVER'S EDGE PIZZERIA
Open 6 days a week We deliver from 5 P.M. to 11 P.M.
19 State Highway 5
Edgewater, N. J.
Call 201-941-0442 Ask for Pat

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Brangiai žmonai, motinai ir močiutei

A + A

Antaninai Ošlapienei

mirus, vyrą Albertą, sūnus Raimondą, Algimantą, jų šeimą ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaucia

J. Kibirkštieinė
Kibirkščiai ir Vilgaliai

A + A

Kapitonui Stasiui Vasiūnui

Argentinoj netikėtai mirus, jo žmonai Veronikai Veteikytei-Vasiūnienei ir dukrai dr. Vasiūnaitei reiškiamo nuosirdžią užuojautą.

Mindaugiečiai karininkai:
Jonas Klivečka ir Jurgis Sirgedas

Mielai JADVYGAI STEPONAVICIENEI ir artimiesiems, jos mylimai Mamytei Lietuvoje mirus, širdingą užuojautą reiškia

ZEMAITAIČIAI ir DEIKIAI

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5 1/2%
• Special Income a/c — 5 1/2%
• 1 year Term Deposit — 5 1/2%
• 2 year Term Deposit — 6%

— All Accounts Compounded Daily —

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios desros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuošas ..... GL 5-7068
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuė ..... GL 2-6916
Kultūros Zidiny 827-9865

Kun. Vaclovas Martinkus, Balso pirmininkas, po širdies sunegalavimo guli Our Lady of Fatima ligoninėje Providence, R. I., jaučiasi gerai ir viliasi greitai grįžti į darbą.

Dail. Česlovo Janušo tapybos kūrinių paroda bus rugsėjo 25 ir 26 Kultūros Zidinyje. Paroda skiriama jo kūrybos 40 metų sukaktiui atžymėti. Viso bus išstatyta, arti 100 paveikslų. Didesnė jų dalis bus aliejinė tapyba, paskui akvarelės ir modernioji tapyba. Oficialus parodos atidarymas bus šeštadienio vakarą, rugsėjo 25. Ji sekma dienio vakarą bus rodomas filmas kaip dailininkas tapo gamtovaizdžiu. Bus parodyti ir skaidriai iš jo kūrybos. Parodą rengia Liet. Moterų Klubų Federacija.

Dail. J. Bagdonas intensyviai tapo naujus paveikslus, kurie bus išstatyti spalio 15-17 Kolumbo vyčių salėje Woodhaven. Ši kartą jis tapo sužinėjusius paveikslus ir vaizduoja herojinę partizanų epochą Lietuvoje. Tokie bus keturi didelio formato paveikslai. Parodoje taip pat bus išstatyti ir mažesni paveikslai, pritaikyti momentui.

Kapitonas Stasys Vasiūnas, gyvenęs Buenos Aires, tragiškai žuvo traukinio katastrofoje liepos 17. Paliko lūdinčią žmoną Veroniką ir dukrą Ariana, M. D. Už velionį bus mišios rugsėjo 18 d. 8 v. pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Užrašė velionies draugas J. Sirgedas.

Už a.a. Jadvygos Averklienės vėlę, jos mirties metinių progą, mišios bus aukojamos rugsėjo 11, šeštadienį, 10 val. ryto tėvų pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave. Velionės vyras kviečia draugus bei pažįstamus dalyvauti pamaldose.

Kaip atrodo Kultūros Zidiny — kiekvienas gali pamatyti išstatytą maketą, kurį neseniai atvežė architektas Adolfas Tylius iš Washingtono. Maketas vaizduoja visą pastatų ansamblį, parkinimo aikšteles, žolynus ir apsinėjimus medžiais. Taip pat matyti ir senieji pastatai, kurie bus palikti nenugriauti.

Rašinio konkursą skelbia Woodhaveno Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba. Tema — Kaip sudominti jaunimą Liet. Bendruomenės veikla. Rašiniai turi būti iki 500-700 žodžių, siųsti adresu: LB Woodhaveno apylinkės valdyba, 86-34 91 St., Woodhaven, N. Y. 11421. Terminas — spalio 15.

N. Y. tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės, rugsėjo 18 dalyvauja tautų savaitgalio festivalyje, kurį rengia N. Y. miesto parkų departamentas. Lietuviai šoks 4 v. popiet Central Park Mall.

A. a. Jonas Zvirblis, gyv. 84-11 89th St. Woodhaven, N. Y., mirė rugpjūčio 13 Mary Immaculata ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos. Buvo palaidotas rugpjūčio 17 St. John's kapinėse, N. Y., su visomis bažnytinėmis apeigomis. Paliko žmoną Mariją Zvirbliene, brolio vaikus Chicagoje ir kitus giminės Lietuvoje.

Liūdna sukaktis. Rugsėjo 11 sueina dešimt metų, kaip automobilio katastrofoje žuvo trys newyorkiečiai, grįždami iš Šviesos-Santaros stovyklos. Žuvusieji buvo: rašytojas dramaturgas Antanas Skėma, inž. Jurgis Jaks-Tyris, studentė Judita Audėnaitė.

N. Y. liet. vyrų choro repeticijos prasideda rugsėjo 14, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Zidinio patalpose. Laukiami nauji choristai.

Stasys Citvaras su žmona, išvykę iš New Yorko birželio 26 į Braziliją dviračiais, rugpjūčio pabaigoje buvo pasiekę San Antonio, Texas. Rugsėjo pirmo pusę persikels į Meksiką. Lig šiol abu keliautojai atliko 2,200 mylių. Kelionė vyksta sėkmingai.

Bendruomenės...

(atkelta iš 3 psl.)

kaištas yra liekana demagogijos, kuri neįjungia lietuvių. Pakatinėmis dirbti su Vyčiais ir tuo pačiu vardu parodo priešingą — kad vardas tinkamas, kad to vardo veikla ateina naujos jėgos, talka. Taigi bendruomenė auga.

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavimas ne tik atnaujina ryšius su gydytojais jų profesiniais reikalais, sujungė senos ir naujos kartos gydytojus. Jis pabrėžė ištikimybę Lietuvos gydytojų tradicijai — jo bendruomeninei misijai. (Tik suvažiavimo rengėjai rado reikalo atsisakyti nuo pačios sąjungos tradicijos — religinių būdų, pamaldom, pagerbti mirusius ir žuvusius gydytojus).

Augančios lietuviškos sąmos ir bendruomeninio ryšio konkrečių šviesių ženklų yra ir daugiau. Belieka juos stebėti ir jais pasidžiaugti, stebėti atitrumkimus ir juos apgailėti.

Lituanistinėje Maironio Mokykloje naujieji mokslo metai pradėdami rugsėjo 11, šeštadienį, 9 val. Holy Child Jesus parapijos mokykloje, 111th St. — 86th Avenue, Richmond Hill. Tą patį dieną ir ten pat naujų mokinių registracija ir vaikų darželių ir kitas klases. Bus pagelbinė klasė ir nemokantiems lietuviškai. Taip pat šiais metais pramatomą atidaryti klasę aukštesniajam lituanistikos kursui. Baigusieji lituanistinę mokyklą ir nori šį kursą klausyti kviečiami informuotis ir registruotis pas m-os vedėją pamokų metu ar telefonu pas pavaduojantį mokytoją 849-2036

Lietuvio vargonininkas išveio — tokiu vardu išleidžiama prof. J. Žilevičiaus parašyta knyga. Leidžia vargonininkų ir kitų muzikų sąjunga. Knyga spausdina pranciškonų spaustuė Brooklyne. Ilustruota (viso bus 50 iliustracijų), atspausdina gerame popieriuje, 304 puslapiai. Knygos pristatymas bus surengtas drauge su mažąja dainų švente Elizabethe spalio 24. Tikimasi, kad į pristatymą galės atvažiuoti ir autorius, prof. J. Žilevičius, ilgametis Elizabethe lietuvių parapijos vargonininkas, dabar gyvenęs Chicagoje pas tėvus jėzuitus, kur yra įkurtas Liet. Muzikologijos Archyvas. Prof. J. Žilevičius šių metų kovo 16 atšventė 80 metų sukaktį.

Kultūros Zidinio statybos komiteto visuotinas (visų sekcijų) susirinkimas šaukiamas ateinantį trečiadienį, rugsėjo 15 d., 7 v.v. Kultūros Zidinio patalpose. Visi komiteto nariai prašomi dalyvauti, nes bus svarstomi vėjus bei statybos reikalai.

Rožė Mainelytė rugsėjo 10 išskrenda į Europą trijų savaitių atostogų. Aplankys Šveicariją, Italiją, Ispaniją, Portugaliją.

Atlanto rajono skautų stovykla, kuri vyko rugpjūčio 29 — rugsėjo 6 Spencer, Mass., atsiuntė Drabininko redakcijai sveikinimus su visais vadovų parašais. Stovykla buvo pavadinta Simo Kudirkos vardu. Sveikinimas prasideda eilėraščiū, kuriuo pirmos dvi eilutės taip skamba: "Tu skelbei žmonijai Lietuvos nelaimę, per tavąsias lūpas šaukėsi tauta..."

N. Y. apylinkės dainų šventė bus spalio 24, sekmadienį, Laisvės salėje Elizabethe, N. J. Iš visų lietuviškų kolonijų bus suorganizuoti autobusai. Dalyvauja visi apylinkės chorai iš New Yorko, New Jersey, Connecticut, Philadelphiajos. Programoje buvo atliktas visas šių metų dainų šventės repertuaras.

Aprėšimai parapijos pikniko gerai pavyko. Oras buvo giedras. Tai medžių pavėsyje baltai užtiesti stalai buvo apkruti visokiais valgiais, lietuviškomis dešromis, kumpiais, sūriais. Ejo vieni pas kitus svečiuotis. Svečių gausi giminė su čižauskais sudarė kaip ir dainų centrą, iš kurio sklido visas linksmumas. Buvo įvairios loterijos, šokiai nusitęsė iki vėlyvo vakaro. (P.J.M.)

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos atstuntasis suvažiavimas įvyko rugsėjo 4-5 The Pierre viešbuty, New Yorke. Sąjungų bendras pirmininkas dr. V. Paprockas sukvietė prezidiumą ir pirmininkauti pavedė dr. D. Jasaičiui, I-jo suvažiavimo pirmininkui. Po N. Y. Liet. Gyd. Dr.jos pirmininko dr. V. Avizono atidarymo žodžio išklaustas JAV ir sugedotas Lietuvos himnas.

Atidarymo kalboj dr. V. Paprockas pabrėžė, kad lietuvių gydytojas visad stengėsi dalyvauti ir visuomeninėje veikloje, neapsiribojant profesine praktika. Pagerbus dėl Lietuvos laisvės kritusius ir nukankintus gydytojus, primintas tautinis atsakomybumas ir dabarties gydytojas.

Dr. B. Radzivas, centro v-bos sekretorius ir izdininkas, pranešė, kad suvažiavimo programa gauta virš 100 sveikinimų raštu. Perskaityti veiksmų, organizacijų ir institucijų sveikinimai. Pranešdamas apie centro valdybos nutarimus, pranešė, kad į sąjungos garbės narius pakelti gydytojai: dr. Jonas Bačiulis, Brunswick, Mai, dr. Aldona Šliupaitė, Calif., dr. Milda Budrienė, Chicago, Ill. (jai už nuopelną 10 metų gydytojų biuletenio redagavimą įteikta specialiai atžymėjimo lenta, kurią įteikė naujasis Medicinos redaktorius dr. H. Armanas). Išreikšta padėka Irenai Makštutienei ir visam buvusiam redakciniam biuletenio kolektyvui. Praneštos nominacijų, rezoliucijų ir mandatų komisijos.

Apibūdindamas buvusios centro valdybos veiklą, dr. B.

Vet. gyd. Petras Gailūnas, gyvenęs Greenport, L. I., mirė rugsėjo 7 ligoninėje. Jis dirbo valdiškoje tyrimo įstaigoje. Buvo nukritęs nuo laiptų ir susilaukęs stuburkaulio. Ilgai gulėjo net nepastebėtas. Nuvežus į ligoninę, jo padėtis komplikavosi. Laidojamas penktadienį, rugsėjo 10. Iš vietos bažnyčios pervežamas į Putnamo sėselių kapines, kur yra palaidotas jo sūnė Petras Gailūnas. Velionies giminaitis buvo kun. J. Jančius, marijonas, kuris, atvykęs iš Chicago, suteikė ligoniui paskutinį patarnavimą.

Už a.a. Antaniną Ošlapienę 30 dienų nuo jos mirties progą prel. J. Balkūnas aukos mišias rugsėjo 16, ketvirtadienį, 8 val. ryto Viešpaties Atsiminimo bažnyčioje, Maspeth. Giminės ir draugai maloniai kviečiami pamaldose atsilankyti.

Darbininko spaudo kioskas su naujomis knygomis bei lietuviškomis plokštelėmis dalyvauja Lietuvos Atsiminimų Radijo piknike, kuris įvyksta rugsėjo 12 Sv. Mykolo parapijos sodė Bayonne, N.J. Tą patį progą Darbininko skaitytojai prašomi apsimokėti prenumeratas arba naujai užsisakyti. Pirmiem metų metinė prenumerata tik 5 dol.

Radzivas ypatingai išskėlė 4 sritis (jos buvo pailiustruotos dokumentais) parodoj prie registracijos: pirmin. dr. V. Paprocko pastangomis ir lėšomis išleistas specialus pašto ženklas, primenantis Lietuvos pavergimą, gydytojų išleista dr. Kuršiaus biografija, nusiųsta keliolikai svarbių enciklopedijų su paraginimu ją įtraukti į enciklopedijas, 1970 Vasario 16 proga laisvų banga visiem gu-

LB 20 metų sukakties reikais rugsėjo 2, ketvirtadienį, Kultūros Zidinyje buvo sušauktas posėdis, kuriame dalyvavo LB New Yorko apygardos valdyba ir iš JAV LB centro valdybos atvykę pirmininkas V. Volertas ir jaunimo reikalų vicepirmin. J. Gaila. Posėdis užsitęsė iki vėlomos. Kaip žinia, spalio 9-10 New Yorko rengiamas Lietuvos Bendruomenės Amerikoje įsikūrimo dvidešimtmetis. N. Y. parinktas todėl, kad čia Bendruomenė buvo oficialiai įkurta, čia buvo surengtos ir jos įkurtuvės. Buvo manyta ta proga surengti didelį koncertą Lincoln Centre, bet dabartinėmis aplinkybėmis tai neįmanoma — sudarytų per didelės išlaidos. Dabar sukaktiui atžymėti palieka tokia programa: dail. J. Bagdono paroda, kuri bus atidaryta spalio 8, penktadienio vakarą. Šeštadienį popiet bus seminaras apie Lietuvos Bendruomenės ateities kultūrinę veiklą. Seminaras bus Kultūros Zidinyje. Tos pačios dienos vakarą bus susipažinimo vakaras su jaunimo programa. Sekmadienį bus pamaldos ir minėjimo akademija Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje.

Norintieji praleisti atostogas Atlantic City, N. J., pas mane galite išsinuomoti gražiai įstatytus apartamentus. Poros ar pavieniai, arti jūros. Galite ir apsigyventi Atlantic City. Yra darbu pasirinkimas. Oras geras, žiemą ir vasarą. Aš labai norėčiau turėti gerus lietuvių gyventi pas mane. Kreipkitės: **Nellie Raktis**, 18 No. Montpelier Ave., Atlantic City, N. J. 08401. Tel. 345-6009.

Dr. V. Slavinskis praneša, kad jo vadovaujamoji ligoninė Monticello, N. Y., plečiant biznį, reikalingas buhalteris. Kas domisi tokiu darbu, kreipkitės tiesiogiai: Dr. V. Slavinskis, P.O. Box 429, Monticello, N. Y. 12701. Tel. (914) 794-6660 arba 794-5550.

Parduodamas vienos šeimos namas (brick and shingle) 4 miegamieji, įrengtas rūšys, Queens Village. Geras susisiekimas. Taksai žemi. Galima užimti bet kokią laiką. Skambinti vakarais po 8 v., šeštadieniais ir sekmadieniais bet kokią laiką. Tel. GR 9-4787.

Parduodamas vyriškas aukštinis laikrodis. Kreiptis po 6 val. vak.: Frank Dubickas, 2869 Atlantic Ave.

East New Yorko apylinkė parduodamas mūrinis 6 šeimų namas. Dėl senatvės parduodamas už labai prieinamą kainą. Teirautis: Mr. P. Tumėnas, 262 Cleveland St., Brooklyn, N. Y. 11208.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

Išnuomojamas butas antrame aukšte su privilegija naudotis virtuve ir šaldytuvu, gali būti vyras ar moteris bei pora vedusių. Sužinoti vakarais tarp 5-7 val. Mr. Jonas, 61-33 56 Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

bernatoriam, senatoriam ir kongresmanam pavergtos Lietuvos reikalai, pirmiesiems i Mėnulį nužengusiems astronautams pasiūsta gintarais išpuosta statinaitė su Lietuvos smėliu. Gauti palankūs atsakymai.

Dr. B. Matulionis 40 minučių paskaitoj peržvelgė trijų kartų mirusius gydytojus, kurie kaip lietuvių inteligentijos elitas neapsiribojo vien profesine veikla ir žmonių kūnų sveikatos stoviu, bet rūpinosi ir jų dvasios bujimu ir tautos laisve. Prisimenant jų idealą gyventi ne tik sau, bet ir kitiems, palikta tai šviesių pavyzdžių dabarties ir ateities kartoms. Medikų šeima dar sveika.

Jaunutis Ramūnas Kondratas per 27 minutes sklandžia lietuvių kalba supažindino su jo jaunatvės studijų vaisiais: "Keli bruožai iš Vilniaus Medicinos Draugijos vystymosi Lietuvos 19-me amžiuje".

Po pertraukos susirinkta organizaciniam posėdžiui. Vakare prieš banketą pianistė Julija Rajauskaitė-Petruskienė paskambino Chopin — Polonaise, Ciurlionio — Prelude, Khachaturian — Toccata.

Sekmadienio rytą Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje gydytojai rinkosi į Gajos korporacijos organizuotas mišias, kurias aukojė ir pamokslą pasakė tėvas P. Baltakis, OFM.

Viešbuty išklausa eilė pranešimų specialiom temom: dr. E. Kaminskis: "Laukiamieji auginio reguliavimas", vet. dr. Petras Radvila: "Tetanuso profilaksė pas žmones ir pas gyvulius po sužeidimų", dr. R. Nemickas: "Myokardo revaskuliarizacija", dr. I. Giedrikienė: "Dešimties metų Phenylketonurijos apžvalga New Jersey valstijoje", dr. V. Damijonaitis: "Psichiatrijos evoliucija JAV po antrojo pasaulinio karo".

Vakariniam darbo posėdyje išrinkta nauja Sąjungų valdyba iš Chicago gyvenančių lietuvių gydytojų: pirm. dr. D. Kauras, dr. Saulys, dr. G. Balukas.

Suvažiavimo paskaitų ir pranešimų laukina paskelbiant laisvųjų lietuvių spaudoj.

SPORTAS

PRASIDEDA PIRMENYBIŲ KOVOS

Šį sekmadienį prasideda 1971-72 futbolo pirmenybių sezonas. Vietos Lietuvių Atletų Klubas pirmąsias rungtynes žaidžia prieš lygos naujoką Hajduk, jugoslavų vieneta. Rungtynės įvyksta La Guardia Field. Pirmosios komandos pradeda 3:30 val., o rezervinės 1:45. Kitas rungtynės mūsų šaliai žaidžia namie prieš bavarus. Mūsų pirmenybių tvarkaraštį rasite kitame Darbininko numeryje.

LAK:LITUANICA

4:1 (1:1;1:0)

Pereitą sekmadienį New Yorko viešėjės mūsų futbolo meisteris Chicago Lituania vietos LAK-bui pralaimėjo tik po pratęsimo. Normalus rungtynių laikas davė pasekmę 1:1, ir tik pratęsime newyorkiečiai pelnė pergalę prieš išsikvėpusius chigagiečius. Smulkesnis rungtynių aprašymas kitame Darbininko numeryje.

LIETUVOS VYČIŲ Naujosios Anglijos apskritis ruošia

PIKNIKĄ

su kultūrine programa sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 12,

1971

MAIRONIO PARKE Shrewsbury, Massachusetts

12:00—pietis • 3:00—programa • 5:00—šokiai

Dail. ČESLOVO JANUŠO

40 metų kūrybinio darbo sukaktuvinė

PARODA

š.m. rugsėjo 25-26 dienomis
Kultūros Zidinyje
361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y.

Paroda atidara šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v.; sekmadienį nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Oficialus parodos atidarymas rugsėjo 25, šeštadienį 7 v.v.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Liet. Moterų Klubų Federacija

Didžiulis, tradicinis...

"Lietuvos Atsiminimų" RADIJO ir "RŪTOS" PIKNIKAS

rengiamas New Jersey lietuviams, įvyks

sekmadienį rugsėjo (Sept.) 12

Sv. Mykolo parapijos parke

15 East 23 Street, Bayonne, N. J.

• Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. • Šokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimo auka \$2.00 • Sokimo varžybos, išlaimejimai, liet. valgių bufetas. Visus kviečiame!

— Veiks Darbininko spaudo kioskas —

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!